

MINISTERSTWO OBRONY NARODOWEJ

Piech. 38/48

INSTRUKCJA PIECHOTY
PISTOLET wz 1933

Część I - Opis i utrzymywanie

Część II - Sposoby i zasady strzelania

(wydanie drugie)

WYDAWNICTWO MINISTERSTWA OBRONY NARODOWEJ

1961

Cena zł 2,55

MINISTERSTWO OBRONY NARODOWEJ

Piech. 38/48

INSTRUKCJA PIECHOTY
PISTOLET wz 1933

Część I – Opis i utrzymywanie
Część II – Sposoby i zasady strzelania

(wydanie drugie)

WYDAWNICTWO MINISTERSTWA OBRONY NARODOWEJ

1 9 6 1

Warszawa, dnia 18.10.1961 r.

ZARZĄDZENIE Nr 146

Zatwierdzam i wprowadzam do użytku służbowego drugie wydanie „Instrukcji piechoty — Pistolet wz. 1933, cz. I — Opis i utrzymywanie, cz. II — Sposoby i zasady strzelania”.

GLÓWNY INSPEKTOR SZKOLENIA
gen. dyw. Zygmunt DUSZYŃSKI
Wiceminister Obrony Narodowej

ARKUSZ POPRAWEK
do wydawnictwa pt. „Instrukcja piechoty” — Pistolet wz. 1933

Str.	Wiersz		Jest:	Powinno być:
	od dołu	od góry		
68	1		116	77
78	15		muszki	celownika
78	16		muszki	celownika

TREŚĆ

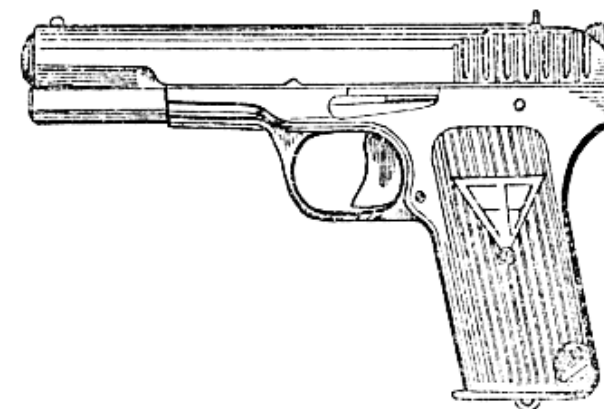
	Str.
Wstęp	5
Właściwości bojowe i przeznaczenie pistoletu wz. 1933	5
Część I — OPIS I UTRZYMYWANIE	
Rozdział 1 — Budowa pistoletu	9
Opis części	9
Nabój bojowy	22
Rozdział 2 — Działanie części i urządzeń pistoletu wz. 1933	24
Położenie części i urządzeń pistoletu bez magazynka i przy zwolnionym kurku	24
Działanie części i urządzeń pistoletu przy ładowaniu	25
Działanie części i urządzeń pistoletu przy zabezpieczeniu	27
Działanie części i urządzeń pistoletu przy napinaniu kurka	28
Działanie części i urządzeń pistoletu przy strzale	28
Działanie części i urządzeń pistoletu po strzale	29
Rozdział 3 — Zacięcia pistoletu	31
Zacięcia, przyczyny zacięć i sposoby usuwania	32
Rozdział 4 — Zasady utrzymywania i obchodzenia się z pistoletem	36
Rozkładanie i składanie pistoletu	37
Kolejność częściowego rozkładania pistoletu	37
Kolejność składania pistoletu po częściowym rozłożeniu	42
Kolejność całkowitego rozkładania pistoletu	43
Kolejność składania pistoletu po całkowitym rozłożeniu	46
Przegląd pistoletu	48
Przegląd pistoletu w stanie złożonym	49
Przegląd pistoletu w stanie rozłożonym	51

	Str.
Przegląd magazynka	53
Sprawdzenie działania pistoletu w stanie złożonym	53
Czyszczenie i smarowanie pistoletu	54
Kolejność czyszczenia i smarowania pistoletu	56
Odkazanie pistoletu	58
Część II — SPOSOBY I ZASADY STRZELANIA	
Rozdział 1 — Sposoby strzelania z pistoletu	61
Wskazówki ogólne	61
Strzelanie z postawy „stojąc”	62
Ładowanie pistoletu	62
Postawa strzelecka „stojąc”	63
Danie strzału	64
Przerwanie ognia i przygotowanie do następnego strzału	67
Postawa strzelecka „klęcząc”	68
Postawa strzelecka „leżąc”	69
Sposoby strzelania z podpórką i zza ukrycia	70
Rozdział 2 — Zasady strzelania z pistoletu w walce	72
Wskazówki ogólne	72
Wybór celu i chwili dania strzału	73
Wybór punktu celowania	73
Strzelanie w warunkach działania trwałych środków trujących	74
Strzelanie w warunkach ograniczonej widoczności celu	74
Zaopatrywanie w amunicję w walce	74
Rozdział 3 — Przyszlizywanie pistoletu	75
Charakterystyczne niesprawności pistoletu wpływające na jego celność	79
Załącznik — Dane liczbowe pistoletu wz. 1933.	80

WSTĘP

Właściwości bojowe i przeznaczenie pistoletu wz. 1933

1. Pistolet wz. 1933 (rys. 1) służy do walki na krótkich odległościach (do 50 metrów) i do samoobrony.

Rys. 1. Pistolet wz. 1933

2. Pistolet jest prosty w budowie i użyciu, lekki, małych wymiarów, wygodny do noszenia i zawsze gotowy do strzelania.

3. Praktyczna szybkostrzelność pistoletu wynosi 8 strzałów w ciągu 10—15 sekund.

4. Donośność pocisku przy strzelaniu z pistoletu wynosi 300—1000 m.

5. Ciężar załadowanego pistoletu wynosi 940 g.

Część I

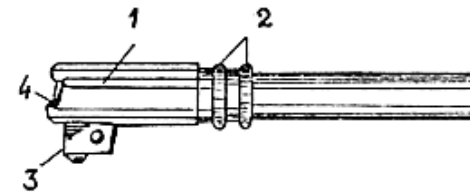
OPIS I UTRZYMYWANIE

Rozdział 1

BUDOWA PISTOLETU

Opis części

6. Lufa (rys. 2) służy do nadania pociskowi kierunku lotu. Lufa umieszczona jest w przedniej części zamka i łączy się ze szkieletem pistoletu za pomocą łącznika.

Rys. 2. Lufa:

1 — część zgrubiona; 2 — rygle pierścieniowe; 3 — wspornik; 4 — wycięcie do wyciągu

Lufa wewnątrz ma **przewód** gwintowany z czterema **bruzdami** prawoskrętnymi. Gwint nadaje pociskowi ruch obrotowy. Odstępy między dwoma bruzdami nazywają się **polami**. Odległość między dwoma przeciwległymi polami (średnica) stanowi **kaliber** przewodu lufy (7,62 mm). W tylnej części przewodu lufy znajduje się **komora nabojowa**, która służy do pomieszczenia naboju przy załadowanym pistolecie.

Tylna część lufy jest zgrubiona w celu jej wzmocnienia.

Lufa zewnątrz ma:

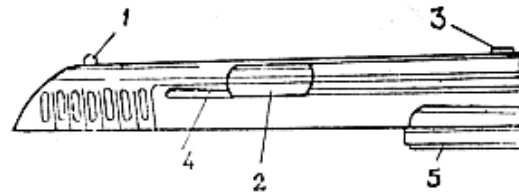
- 2 rygle pierścieniowe, które wchodzą poza opory ryglowe zamka i łączą zamek z lufą przy strzale;
- u dołu w tylnej części — **wspornik** do łącznika z otworami na jego oś;
- na tylnym ścięciu lufy — **wycięcie** do pazura wyciągu i **ześlizg** do ułatwienia wprowadzenia naboju z magazynka do komory naboju.

7. **Łącznik** (rys. 3) służy do połączenia lufy ze szkieletem pistoletu i połączenia oraz rozłączenia go z zamkiem (tylna część lufy za pomocą łącznika podnosi się i opuszcza).

Łącznik ma dwa otwory (jeden do osi łącznika, drugi do osi zatrzasku zamkowego) i oś — do połączenia łącznika z lufą. Dolna część łącznika ma zgrubienie w celu ograniczenia jego ruchu do tyłu.

Rys. 3. Łącznik

Rys. 4. Zamek:

1 — celownik; 2 — okno; 3 — muszka; 4 — wycięcie podłużne do wyciągu; 5 — łożysko sprężyny powrotnej

8. **Zamek** (rys. 4) służy do napięcia kurka, podania naboju z magazynka do komory naboju i zamknięcia przewodu lufy przy strzale.

Zamek na zewnątrz ma:

- na górnej części — **muszkę** do celowania i **gniazdo** do celownika;

- z prawej strony — **okno** do wyrzucania łusek (naboi), **wycięcie podłużne** do wyciągu, **gniazdo** do sprężyny wyciągu i **otwór** do kolka wyciągu;
- z lewej strony — **wycięcie** do zęba zatrzasku zamkowego;
- po obu stronach tylnej części — **wyżłobienia pionowe** dla łatwiejszego odciągania zamka i **otwór** do kolka iglicy;
- z przodu od dołu — **łożysko** do sprężyny powrotnej;
- z tyłu — **wycięcie** do kurka.

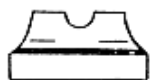
Zamek wewnątrz ma:

- w przedniej części — **wyżłobienie** z dwoma występami do połączenia z łożyskiem lufy i **dwie opory ryglowe** do połączenia zamka z lufą;
- na ścianach bocznych — **wodzidła** do wodzenia zamka podczas jego ruchu po rowkach wodzidłowych szkieletu;
- w tylnej części — **trzon zamkowy** z przewodem iglicznym;
- czołko** trzonu zamkowego, o które opiera się dno łuski oraz **wieniec czołka**, którym zamek opiera się o tylne ścięcie lufy przy podaniu go do przodu;
- rowki podłużne**, po bokach trzonu zamka, do przejścia listew osady urządzenia spustowo-uderzeniowego;
- skos kurkowy** (na tylnym końcu trzonu zamkowego) do ułatwienia napinania kurka przy odejściu zamka do tyłu;
- wyżłobienie skośne** do działania na przerywacz.

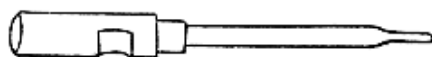
9. **Celownik** (rys. 5) wraz z muszką służy do celowania.

Celownik swą podstawą osadzony jest w gnieździe na zamku.

10. **Iglica** (rys. 6) służy do zbijania spłonki. Umieszczona ona jest w przewodzie iglicznym trzonu zamkowego i utrzymuje się w nim za pomocą kolka.

Rys. 5. Celownik

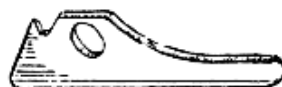

Rys. 6. Iglica

W przedniej swej części iglica ma **grot**, a w tylnej **wycięcie** do przejścia kolka. Na środkową część iglicy nakłada się **sprężynę igliczną** (rys. 7), która służy do odprowadzania iglicy do tyłu, aby grot nie wystawał poza czółko.

Rys. 7. Sprężyna igliczna

Rys. 8. Wyciąg

Rys. 9. Sprężyna wyciągu

11. **Wyciąg** (rys. 8) służy do wyciągania łusek (naboi) z komory nabojeowej przy cofaniu się zamka do tyłu i wraz z wyrzutnikiem, znajdującym się na lewej listwie osady urządzenia spustowo-uderzeniowego, wyrzuca łuskę przez okno w zamku.

Wyciąg umieszczony jest w podłużnym wycięciu z prawej strony zamka.

Wyciąg ma **pazur**, którym zaczepia o kryzę łuski i otwór do kolka.

Sprężyna wyciągu (rys. 9) przyciska przedni koniec wyciągu do zamka i zmusza go do zaskoczenia pazurem za kryzę łuski. Mieści się ona w gnieździe z prawej strony zamka.

Kolek służy do utrzymania wyciągu w zamku.

12. **Sprężyna powrotna** (rys. 10) służy do powrotu zamka w przednie położenie. Wewnątrz sprężyny w przedniej części mieści się opora, a w tylnej — żerdź sprężyny powrotnej.

Rys. 10. Sprężyna powrotna

Opora sprężyny powrotnej (rys. 11) służy do oparcia sprężyny; ma ona **osadę** do sprężyny, na którą zachodzi sprężyna swoim pierwszym zwojem, pośrodku **pierścienia**, którym opiera się o występ kryzy łożyska lufy i **nasadę**, która wchodzi do otworu opory w łożysku lufy.

Rys. 11. Opora sprężyny powrotnej

Rys. 12. Żerdź sprężyny powrotnej

Rys. 13. Łożysko lufy

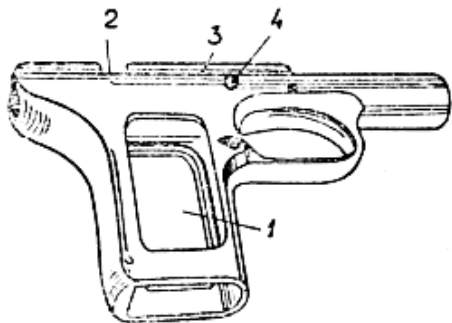
Żerdź sprężyny powrotnej ma kształt tulei zakończonej **główką**, która opiera się o przednie występy oporowe **szkieletu**. Żerdź nadaje kierunek sprężynie, jest tylnym jej oparciem i ogranicza **ruch zamka do tyłu**.

13. Łożysko lufy (rys. 13) służy do nadania kierunku przedniej części lufy przy ruchu zamka i jest oparciem do opory sprężyny powrotnej.

Łożysko lufy tworzy niejako krótką tuleję, która ma od przodu **kryzę**, przykrywającą przednie ścięcie zamka, od tyłu — **występ pierścieniowy** ze ścięciem i występami łączącymi do połączenia z zamkiem, a w dolnej części — **otwór** do opory sprężyny powrotnej.

14. Szkielet (rys. 14) z **chwytem** pistoletu i **kabłąkiem** spustowym tworzy jedną całość. Służy on do połączenia wszystkich części pistoletu.

Rys. 14. Szkielet:

1 — wycięcia do okładek; 2 — wycięcie do występu osady urządzenia spustowo-uderzeniowego; 3 — rowki wodzidłowe; 4 — grzybek sprężyny zatrzaśku

Szkielet ma:

- w przedniej części — **łoże** do umieszczenia sprężyny powrotnej i umożliwienia ruchu jej w łożysku;
- wycięcie** do wspornika lufy i łącznika, **występy oporowe** do oparcia główki żerdzi sprężyny powrotnej i ograniczenia cofania się zamka do tyłu;
- w prawej ścianie — **otwór** do osi zatrzaśku zamkowego, **grzybek** do sprężyny zatrzaśku zamkowego,

podłużny rowek wodzidłowy do kierowania ruchem zamka, **wycięcie** do występu osady urządzenia spustowo-uderzeniowego;

- w lewej ścianie — **otwór** do osi zatrzaśku zamkowego, **otwór** do zęba podajnikowego zatrzaśku zamkowego, **podłużny rowek wodzidłowy** do kierowania ruchem zamka, **wycięcie** do występu osady urządzenia spustowo-uderzeniowego;
- w tylnej części — **gniazdo** do osady urządzenia spustowo-uderzeniowego, **wycięcie** do kurka i górny otwór komory magazynka.

Przednia część górnego otworu komory magazynka ma **ślizg naboju**, ułatwiający podawanie naboju z magazynka do komory naboju.

Dolna część szkieletu (chwył) ma: **wycięcia boczne** dla zmniejszenia ciężaru pistoletu, przykryte okładkami, z dołu — **otwór komory** do wkładania magazynka; wewnątrz — **kołek sprężyny spustowej**.

Przednia ściana chwytu z boku ma **gniazdo** do zatrzaśku magazynka, a wewnątrz — dwa **wyżłobienia** do zaczepów okładek. Tylne ściana chwytu wewnątrz ma dwa **wyżłobienia** do zaczepów okładek i mieści w sobie **sprężynę spustową** umocowaną kołkiem.

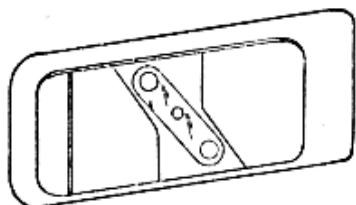
Lewa ściana chwytu wewnątrz ma **wyżłobienie** do umocowania lewej okładki, a z zewnątrz — **strzemię** do pasa pistoletu.

15. Okładki chwytu (rys. 15 i 16) przykrywają boczne wycięcia szkieletu i służą do wygodnego trzymania pistoletu w ręce.

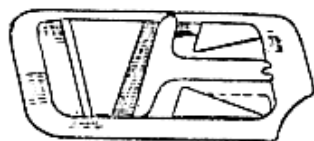
Mają one na zewnętrznej stronie **powierzchnię radełkowaną** a na wewnętrznej — **wybrania** do umieszczenia szyny spustowej i zaczepów okładek. Lewa okładka prócz tego ma **wycięcie** na strzemię.

Okładki przymocowane są do chwytu za pomocą zaczepów, obracających się na swych osiach. Ramię dłuższe zaczepu lewej okładki ma **wycięcie**, które służy

do przesuwania zaczepu przy rozkładaniu i składaniu pistoletu. W tymże celu w ramionach zaczepu prawej okładki zrobione są dwa otwory.

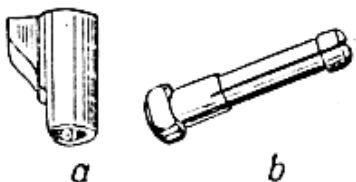
Rys. 15. Prawa okładka

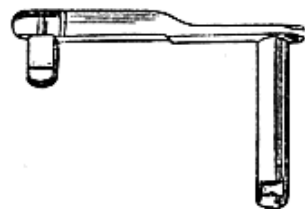
Rys. 16. Lewa okładka

16. Zatrzask magazynka (rys. 17) służy do utrzymania magazynka w chwycie pistoletu. Składa się on z tulejki, sworznia i sprężyny.

Tulejka zatrzasku magazynka ma ząb i przewód z występem, o który opiera się główka sworznia.

Rys. 17. Zatrzask magazynka:
a) tulejka; b) sworzeń

Rys. 18. Zatrzask zamkowy

Sprężyna zatrzasku mieści się na żerdzi sworznia i powoduje zaskakiwanie zęba tulejki zatrzasku w wycięcie na pudełku magazynka, przez co utrzymuje magazynek.

Sworzeń zatrzasku magazynka ma żerdź rozciętą i główkę. Utrzymuje on tulejkę zatrzasku w swym gnieździe w szkielecie, a przy naciśnięciu na jego główkę ząb tulejki zatrzasku wychodzi z wycięcia na pudełku magazynka i umożliwia wyjęcie magazynka.

17. Zatrzask zamkowy (rys. 18) służy do utrzymania zamka w tylnym położeniu przy włożonym próżnym magazynku i po wystrzeleniu ostatniego naboju. Prócz tego łączy on lufę ze szkieletem za pomocą łącznika.

Zatrzask zamkowy ma oś i ramię; złączony on jest ze szkieletem pistoletu za pomocą swej sprężyny.

Oś zatrzasku przechodzi przez otwory boczne szkieletu i jest jednocześnie osią zatrzasku i osią łącznika. Ma ona na wystającym końcu wycięcia, w które wchodzi sprężyna zatrzasku zamkowego.

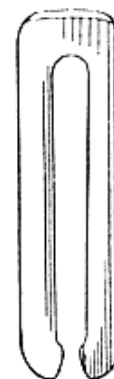
Ramię zatrzasku zamkowego z wewnętrznej strony ma ząb podajnikowy, którego dolna część przy pustym magazynku leży na zaczepie donośnika u góry — ząb zamkowy, który zaskakuje w wycięcie lewej ściany zamka, kiedy w chwycie szkieletu jest pusty magazynek; zewnątrz — grzbiet do naciskania na niego palcem w celu zwolnienia zamka z zatrzasku.

18. Sprężyna zatrzasku zamkowego (rys. 19) służy do utrzymania zatrzasku w szkielecie; nasuwa się ją na grzybek i na wycięcie osi zatrzasku zamkowego.

19. Urządzenie spustowo-uderzeniowe składa się z osady, kurka, sprężyny kurka, zaczepu kurkowego ze sprężyną, przerywacza spustu i sprężyny spustowej.

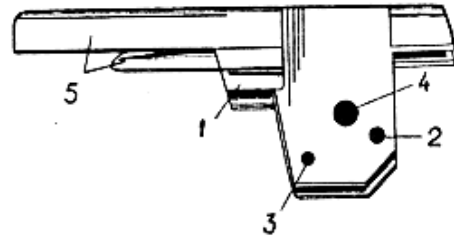
Osada (rys. 20) służy do połączenia kurka, sprężyny kurka, zaczepu kurkowego ze sprężyną i przerywacza. Składa się ona z dwóch ścian z listwami, mostka łączącego z otworem do występu przerywacza i gniazda zaczepu kurkowego.

Ściany w górnej części mają listwy, którymi wkłada się osadę do szkieletu. Listwy z wewnętrznej strony

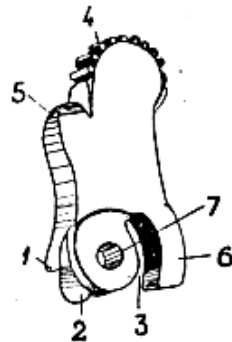

Rys. 19. Sprężyna zatrzasku zamkowego

mają skośne ściana, nadające kierunek naboju wprowadzanemu z magazynka do komory nabojeowej przy ruchu zamka do przodu. Lewa listwa prócz tego od wewnątrz ma wyrzutnik do wyrzucania łuski (naboju)

Rys. 20. Osada urządzenia spustowo-uderzeniowego:
1 — występ; 2 — otwór do kołka oporowego; 3 — otwór do osi zaczepu kurkowego; 4 — otwór do osi kurka; 5 — listwy

Rys. 21. Kurek:
1 — zęb zabezpieczający; 2 — zęb kurka; 3 — wycięcie do kołka oporowego; 4 — główka; 5 — uderzacz; 6 — ogon; 7 — otwór do osi kurka

przy ruchu zamka do tyłu. Ściany z zewnątrz mają występy, którymi osada wchodzi w wycięcie szkieletu i trzy otwory: jeden (większy) do osi kurka, drugi (mniejszy) do osi zaczepu kurkowego i trzeci do kołka oporowego sprężyny kurka.

Mostek łączący ma otwór do przerywacza, z dołu — gniazdo do końca sprężyny zaczepu kurkowego.

Kurek (rys. 21) służy do nadania ruchu iglicy. Ma on u góry główkę radełkowaną do odciągania ręką, u dołu dwa występy; górny — zęb zabezpieczający i dolny — zęb kurka; na lewej stronie wycięcie do przejścia przerywacza; otwór do osi; wycięcie łukowe do przejścia kołka sprężyny kurka; wewnątrz — gniazdo do sprężyny kurka.

Kurek obraca się na swej osi, osadzonej w otworach ścian osady urządzenia spustowo-uderzeniowego.

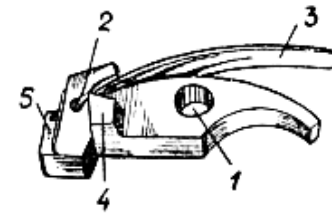
Sprężyna kurka (rys. 22) służy do nadania kurkowi energicznego ruchu obrotowego. Znajduje się ona

Rys. 22. Sprężyna kurka

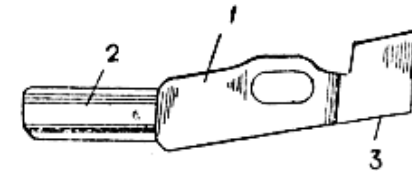
w swym gnieździe i jednym końcem opiera się o dno gniazda kurka, a drugim — o kołek oporowy, który jest umocowany w osadzie urządzenia spustowo-uderzeniowego.

Zaczep kurkowy (rys. 23) służy do utrzymania kurka w stanie napiętym lub zabezpieczonym. Ma on w dolnej części próg, o który opiera się szyna spustowa i gniazdo do pomieszczenia jego sprężyny; w środko-

Rys. 23. Zaczep kurkowy:

1 — otwór do osi; 2 — gniazdo do sprężyny; 3 — sprężyna zaczepu kurkowego; 4 — wypust zabezpieczający; 5 — próg

Rys. 24. Przerywacz:

1 — ogon; 2 — trzon; 3 — występ kolankowy

wej części — otwór do osi zaczepu kurkowego; z lewej strony — wypust zabezpieczający do unieruchomienia przerywacza przy zabezpieczonym położeniu kurka; sprężynę, która przyciska zaczep kurkowy do kurka

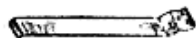
i umożliwi zaskoczenie zaczepu kurkowego za ząb zabezpieczający lub ząb kurka; oś, na której obraca się zaczep kurkowy i która jednocześnie utrzymuje przerywacz w osadzie urządzenia spustowo-uderzeniowego oraz ogranicza jego opadnięcie w dół przy naciskaniu nań przez zamek.

Przerywacz (rys. 24) służy do rozłączenia szyny spustowej z zaczepem kurkowym po naciśnięciu na język spustowy i daniu strzału, po to, aby kurek ponownie napiąć przy cofaniu się zamka do tyłu, niezależnie od tego, czy spust jest zwolniony czy też nie. Przerywacz również zabezpiecza przed strzałem przy niedomkniętej trzonem zamkowym komorze naboju i zamyka zamek wtedy, gdy kurek jest w położeniu zabezpieczającym. Przerywacz ma: **trzon** z poziomą i skośną płaszczyzną, którym opiera się on o wyżłobienie skośne na trzonie zamkowym, **ogon** z owalnym otworem do osi zaczepu kurkowego i **występ kolankowy**, który służy do zaczepienia o występ zabezpieczający zaczepu kurkowego oraz do opuszczania szyny spustowej.

Spust (rys. 25) składa się z **języka spustowego** oraz **szyny spustowej** i tworzy jedną całość. Służy on do odciągnięcia proggu zaczepu kurkowego do tyłu przy

Rys. 25. Spust

Rys. 26. Sprężyna spustowa

naciśnięciu na język spustowy palcem i do podniesienia przerywacza do góry, gdy szyna spustowa znajduje się w przednim położeniu.

Spust częścią wewnętrzną znajduje się w chwycie szkieletu, a część zewnętrzna (język spustowy) osłania kabłąk. Na tylną ściankę szyny spustowej naciska sprężyna spustowa, utrzymująca spust w przednim i gór-

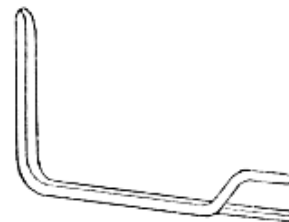
nym położeniu. Szyna spustowa, na tylnej ściance ma **występ**, o który opiera się sprężyna spustowa i **wycięcie** do przejścia zaczepu kurkowego.

20. Sprężyna spustowa (rys. 26) służy do podawania szyny spustowej w przód i w górę. Górnym końcem naciska ona tylną płaszczyznę szyny spustowej, a dolnym — za pomocą kołka przymocowana jest do chwytu.

21. Magazynek służy do pomieszczenia ośmiu naboji; składa się on z **pudełka**, **donośnika**, **sprężyny donośnika**, **dna** i **przytrzymywacza dna**.

Rys. 27. Pudełko magazynka

Rys. 28. Donośnik

Pudełko (rys. 27). Górne części bocznych ścianek pudełka magazynka, zagięte do wewnątrz, służą do utrzymywania naboji i donośnika. Lewa ścianka ma **wycięcie** do zęba zatrzasku zamkowego i sześć **otworów** kontrolnych do sprawdzenia ilości naboji w magazynku; prawa ścianka ma z przodu **wycięcie** do zęba zatrzasku magazynka i siedem **otworów** kontrolnych do sprawdzenia ilości naboji w magazynku. Dolne krawędzie pudełka zagięte są na zewnątrz i służą do połączenia z dnem.

Donośnik (rys. 28) służy do donoszenia naboji z magazynka. Ma on: **podajnik**, na którym kładzie się dolny

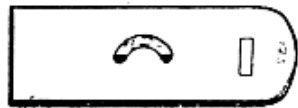
nabój przy ładowaniu magazynka; **zaczep**, który przy próżnym magazynku naciska na ząb zatrzasku zamkowego, podnosząc go do góry; **ramię** zgięte w dół, które służy do nadania kierunku ruchu donośnikowi przy jego posuwaniu się w magazynku.

Sprężyna donośnika (rys. 29) służy do podnoszenia do góry donośnika z nabojami.

Rys. 29. Sprężyna donośnika

Dno magazynka (rys. 30) nasuwa się zagięciami na zagięte dolne krawędzie pudełka. Ma ono otwór do

Rys. 30. Dno magazynka

Rys. 31. Nabój bojowy

zęba przytrzymywacza dna i u dołu uszko. do przymocowania pasa. Dno magazynka utrzymuje się w pudełku magazynka za pomocą zęba przytrzymywacza dna.

Przytrzymywacz dna magazynka służy do umocowania swym zębem dna magazynka i jednocześnie jest oporą dolnego końca sprężyny donośnika.

Nabój bojowy

22. Nabój pistoletowy (rys. 31) składa się z **łuski**, **ładunku prochowego**, **splonki** i **pocisku**.

Łuska służy do pomieszczenia ładunku prochowego oraz połączenia wszystkich części składowych naboju.

Łuska ma **szyjkę** do połączenia z pociskiem, **stożek przejściowy** i **tułów** do pomieszczenia ładunku prochowego. W **dnie łuski** znajduje się: **gniazdo** na splonkę, **kowadełko**, na którym grot igliczny zbija splonkę; dwa **otwory zapalowe**, przez które przedostaje się płomień od zbitej splonki do ładunku prochowego. **Dno** łuski ma **kryzę**, za którą pazur wyciągu wyciąga łuskę (nabój) z komory naboju.

Splonka służy do zapalenia ładunku prochowego w naboju; w niej mieści się masa zapłonowa, przykryta cynfolią w kształcie krążka.

Ładunek prochowy z prochu bezdymnego wypełnia tułów łuski.

Pocisk składa się z **rdzenia** wprasowanego w płaszcz. Jest on osadzony i umocowany w łusce przez zaciśnięcie szyjki i zapunktowanie.

DZIAŁANIE CZĘŚCI I URZĄDZEŃ PISTOLETU WZ. 1933

Położenie części i urządzeń pistoletu bez magazynka i przy zwolnionym kurku

23. Lufa znajduje się w skrajnym przednim położeniu; oś zatrzasku zamkowego za pomocą łącznika utrzymuje tylną część lufy w położeniu podniesionym; opory ryglowe zamka zaszyły za rygle pierścieniowe lufy; lufa zamknięta jest zamkiem; zamek wieńcem czółka trzonu zamkowego opiera się o tylne ścięcie lufy i przyciśnięty jest do niej sprężyną powrotną; sprężyna powrotna opiera się swą oporą o występ kryzy łożyska lufy, a tylnym końcem — o główkę żerdzi sprężyny powrotnej.

Kurek znajduje się w przednim położeniu i pod działaniem swej sprężyny naciska z tyłu na iglicę.

Iglica znajduje się w przednim położeniu; sprężyna jej jest ściśnięta, a grot igliczny wystaje z otworu czółka trzonu zamkowego.

Sprężyna kurka — rozprężona; jednym końcem opiera się o dno swego gniazda w kurku, a drugim — o kolek oporowy.

Zaczep kurkowy sprężyną swą jest przyciśnięty do przedniej powierzchni kurka.

Przerywacz podniesiony jest szyną spustową w górne położenie i mieści się górną częścią swego trzonu w wyłobieniu skośnym na trzonie zamkowym.

Spust pod działaniem sprężyny spustowej znajduje się w przednim położeniu. Tylny koniec szyny spustowej jest podniesiony i utrzymuje przerywacz w górnym położeniu.

Zatrzask zamkowy pod działaniem swej sprężyny jest opuszczony zębem podajnikowym na dół, a jego ząb zamkowy znajduje się poniżej bocznej ściany zamka.

Działanie części i urządzeń pistoletu przy ładowaniu

24. Aby załadować pistolet należy:

- 1) naładować magazynek ośmioma nabojami;
- 2) włożyć magazynek do komory magazynka w chwycie pistoletu;
- 3) odciągnąć zamek w tył do oporu i puścić go.

Przy ładowaniu magazynka, naboje układają się na podajniku donośnika jeden na drugim, ściskając sprężynę donośnika; w miarę ładowania magazynka nabojami sprężyna donośnika coraz bardziej się ściska i naciskając od dołu na donośnik podnosi naboje do góry; górny nabój przednim końcem pocisku leży powyżej przedniej ścianki pudełka magazynka i utrzymuje się w nim za pomocą zagiętych krawędzi pudełka.

Po włożeniu magazynka do komory magazynka w chwycie pistoletu ząb zatrzasku zaskakuje w wycięcie na magazynku i zabezpiecza go od wypadania.

Przy odciąganiu zamka do tyłu zamek ślizgając się swymi wodzidłami po rowkach wodzidłowych szkieleto, odciąga kurek do tyłu i napina go, a swymi oporami ryglowymi odciąga lufę do tyłu. Ruch zamka do tyłu ogranicza oparcie tylnego ścięcia łożyska sprężyny powrotnej o główkę żerdzi tejże sprężyny.

Lufa odchodząc do tyłu, opuszcza się tylną częścią w dół, ponieważ łącznik, obracając się na osi zatrzasku

zamkowego w tył i do dołu, pociąga za sobą lufę w tymże kierunku. Przy tym rygle pierścieniowe lufy wychodzą spoza opór ryglowych zamka i dzięki temu lufa odłącza się od zamka. Ruch lufy do tyłu ogranicza się przez oparcie jej o półokrągły występ oporowy w szkielecie.

Iglica pod działaniem swej sprężyny jest odciągnięta do tyłu; grot igliczny nie wystaje z czółka trzonu zamkowego.

Przerywacz pod naciskiem dolnej części trzonu zamkowego opuszcza się w dół i swym występem kolankowym naciska do dołu szynę spustową i rozłącza ją z progiem zaczepu kurkowego.

Sprężyna powrotna przy cofaniu się zamka zostaje ściśnięta między łożyskiem lufy, a główką żerdzi sprężyny powrotnej.

Kurek pod działaniem skosu kurkowego na tylnej części zamka, obracając się na swojej osi, cofa się i zaczepia zębem kurka za nosek zaczepu kurkowego.

Zaczep kurkowy pod działaniem swej sprężyny przez cały czas przyciska się do przedniej powierzchni kurka i obracając się dookoła osi, stopniowo zaskakuje za ząb zabezpieczający i ząb kurka. W chwili kiedy nosek zaczepu kurkowego znajduje się na zabezpieczającym zębie kurka, wypust zaczepu kurkowego zaskakuje za kolankowy występ przerywacza, a przy dalszym ruchu kurka do tyłu, znów zwalnia przerywacz.

Przy posuwaniu się zamka do przodu (pod działaniem sprężyny powrotnej), trzon zamka przesuwa górny nabój z magazynka do komory naboju; nabój ślizgając się po podajniku donośnika i po listwach osady urządzenia spustowo-uderzeniowego oraz po ześlizgu lufy — wchodzi do komory naboju; przy tym następny nabój pod działaniem sprężyny donośnika magazynka podnosi się do góry i zajmuje miejsce pierwszego naboju podanego do komory naboju.

Lufa pod naciskiem czółka trzonu zamkowego na dno naboju zaczyna przesuwać się do przodu, a łącznik podnosi tylną jej część do góry; opory ryglowe zamka zachodzą za rygle pierścieniowe lufy i lufa zostaje zamknięta zamkiem.

Pazur wyciągu zamka zaskakuje za kryzę łuski w komorze naboju.

Iglica pod działaniem swej sprężyny zostaje w tylnym położeniu.

Kurek — napięty.

Działanie części i urządzeń pistoletu przy zabezpieczaniu

25. W celu przestawienia kurka z położenia napiętego w położenie zabezpieczające, należy nacisnąć kciukiem prawej ręki na główkę kurka, wskazującym zaś palcem tejże ręki na język spustowy. Gdy tylko kurek, przytrzymywany kciukiem, zostanie zwolniony z napięcia i lekko poruszy się do przodu, zwolnić język spustowy i przytrzymując w dalszym ciągu kurek, pozwoli opuścić go do położenia zabezpieczającego.

Przy tym części działają następująco:

Szyna spustowa tylną ścianą naciska na próg zaczepu kurkowego i odciąga jego dolną część do tyłu; nosek zaczepu kurkowego wychodzi spod zęba kurka.

Kurek. Gdy tylko nosek zaczepu kurka wyjdzie spod zęba kurka, kurek pod działaniem sprężyny zaczyna obracać się na osi; jego ruch do przodu przytrzymuje się kciukiem prawej ręki; uderzacz kurka nie dotyka iglicy.

Szyna spustowa z chwilą przerwania nacisku na język spustowy pod działaniem sprężyny spustowej posuwa się do przodu, a tym samym jej tylna ściana odsuwa się od progu zaczepu kurkowego.

Zaczep kurkowy w czasie ruchu kurka do przodu ślizga się swym noskiem po przedniej powierzchni kurka i pod działaniem swej sprężyny zaskakuje za ząb zabezpieczający kurka; przy tym ruchu wypust zaczepu kurkowego zaskakuje z dołu za kolankowy występ przerywacza.

Przerywacz. Gdy wypust zaczepu kurkowego zaskoczy za występ kolankowy, przerywacz pozostaje w górnym położeniu i nie może się opuścić, co uniemożliwia odciążenie do tyłu zamka.

Sprężyna kurka — lekko ściśnięta.

Działanie części i urządzeń pistoletu przy napinaniu kurka

26. W celu ustawienia kurka z położenia zabezpieczającego w położenie napięte, należy położyć kciuk na główce kurka i odciągnąć go do tyłu w dół. Przy tym, działanie części będzie następujące:

Kurek obracając się na osi, ściśnie sprężynę kurka; gdy ząb kurka zaskoczy za nosek zaczepu kurkowego, kurek zatrzyma się w położeniu napiętym (w tej chwili usłyszysz się lekki trzask).

Zaczep kurkowy przy odciąganiu kurka do tyłu, ślizga się noskiem po przedniej powierzchni kurka i pod działaniem swej sprężyny zaskakuje za ząb kurka; wypust zaczepu kurkowego zwalnia przerywacz.

Działanie części i urządzeń pistoletu przy strzale

27. W celu dania strzału należy palcem wskazującym nacisnąć język spustowy. Przy tym działanie części będzie następujące:

Szyna spustowa tylną ścianką naciska na próg zaczepu kurkowego i odciąga jego dolną część do tyłu,

dzięki czemu nosek zaczepu kurkowego wychodzi zza zęba kurka.

Kurek pod działaniem swej sprężyny gwałtownie podaje się do przodu i uderza w iglicę.

Iglica, ściskając swą sprężynę, porusza się naprzód, uderza grotem w sponkę naboju i zbija ją. Ciśnieniem powstających gazów pocisk zostaje wyrzucony z przewodu lufy. W tym samym momencie gazy uderzają na ścianki i dno łuski. Ścianki łuski rozszerzają się i szczelnie przylegają do ścian komory naboju. Ciśnienie gazów działa również na dno łuski i zamek pistoletu, wskutek czego powstaje odrzut.

Uwaga. Odrzut odczuwa się ręką w chwili silnego uderzenia łożyska sprężyny powrotnej zamka o główkę żerdzi sprężyny powrotnej.

Działanie części i urządzeń pistoletu po strzale

28. Pod działaniem odrzutu, zamek i lufa cofają się. Przy tym części pistoletu działają tak samo jak przy odciąganiu zamka do tyłu ręką podczas ładowania (patrz pkt 24), oprócz tego:

Przy odejściu zamka do tyłu pazur wyciągu wyciąga łuskę za kryzę z komory naboju i utrzymuje ją do chwili uderzenia kryzy łuski o wyrzutnik (na lewej listwie osady urządzenia spustowo-uderzeniowego), pod którego działaniem łuska wylatuje na zewnątrz przez okno w zamku.

W chwili wyrzucenia łuski, górny nabój w magazynku pod działaniem sprężyny donośnika podnosi się do góry, a zamek pod działaniem sprężyny powrotnej powraca w przednie położenie.

Jeżeli w magazynku nie ma naboju, zaczep donośnika podnosi ząb podajnikowy zatrzasku zamkowego, którego ząb zamkowy zaskakuje w swoje wycięcie na le-

wej ściance zamka i w ten sposób zatrzymuje zamek w odciągniętym położeniu.

Przy powrocie zamka do przodu zamek, lufa, wyciąg i iglica wykonują czynności wskazane w punkcie 24. Kurek pozostaje w położeniu napiętym. Język spustowy po zwolnieniu go od nacisku palca powraca w przednie położenie pod działaniem sprężyny spustowej. Tylne ścianka szyny spustowej podnosi do góry przerywacz, którego trzon wchodzi w swoje wyżłobienie skośne na trzonie zamkowym.

U w a g a: Jeżeli język spustowy był zwolniony i znów naciśnięty przed pełnym zamknięciem lufy, to kurek w tym wypadku nie zwolni się z napięcia, ponieważ przerywacz jest opuszczony w otworze mostka osady i nie pozwala szynie spustowej odciągnąć zaczepu kurkowego. Nastąpi to wtedy, gdy przerywacz będzie mógł podnieść się do góry, to jest, gdy zamek będzie zamknięty, lufa zaryglowana, a wyżłobienie skośne stanie naprzeciw przerywacza.

Rozdział 3

ZACIĘCIA PISTOLETU

29. Pistolet przy starannym utrzymywaniu i prawidłowym obchodzeniu się z nim jest pewnym i niezawodnym środkiem walki. Jednakże przy dłuższym użyciu wskutek nieuniknionego zużycia, a częstokroć wskutek nieumiejętnego i niedbałego obchodzenia się, mogą powstać niesprawności, powodujące zacięcia przy strzelaniu.

30. W celu uniknięcia zacięć przy strzelaniu z pistoletu należy:

- a) ściśle przestrzegać zasady utrzymywania, rozkładania, czyszczenia, składania i przeglądu pistoletu;
- b) przed ładowaniem pistoletu sprawdzić naboje; nie ładować nabojami uszkodzonymi i brudnymi; przed ładowaniem wytrzeć naboje suchą szmatą, a następnie lekko nasyconą smarem;
- c) przed strzelaniem przetrzeć do sucha przewód lufy;
- d) smarować trące się części olejem wrzecionowym;
- e) chronić pistolet przed zanieczyszczeniem (piaskiem, pyłem itp.).

31. Zacięcia, przyczyny zacięć i sposoby usuwania:

Zacięcia	Przyczyny zacięć	Sposób usunięcia
1) Przy wkładaniu magazynka do chwytu pistoletu odczuwa się opór.	Wgniecenie i zabrudzenie magazynka, zabrudzenie dolnego otworu komory magazynka w chwycie pistoletu.	Wyjąć i obejrzeć magazynek i jeżeli są wgniecenia, odesłać go do warsztatu rusznikarskiego; w przeciwnym wypadku obejrzeć magazynek szmatą i lekko nasmarować; przeczyszczyć i lekko nasmarować okładki i ścianki chwytu.
2) Włożony do chwytu magazynek wypada.	Złamanie lub zużycie zęba zatrzasku magazynka, złamanie lub osłabienie sprężyny zatrzasku magazynka, zabrudzenie wycięcia do zęba zatrzasku magazynka.	Wyjąć magazynek i ustalić przyczynę zacięcia; odesłać pistolet do warsztatu rusznikarskiego lub wyczyścić wycięcie do zęba zatrzasku magazynka.
3) Wyczuwa się opór przy odciągnięciu zamka do tyłu.	Zgęszczony smar, zabrudzenie, zadry lub zbitcia na wodzidłach zamka i rowkach wodzidłowych szkieletu.	Częściowo rozłożyć pistolet i w wypadku zgęszczenia smaru lub zabrudzenia wyczyścić części do sucha i nasmarować je; przy stwierdzeniu zadr lub zbitć, odesłać pistolet do warsztatu rusznikarskiego.
4) Kurek nie utrzymuje się w położeniu napiętym.	Zużycie zęba kurka lub noska zaczepu kurkowego; osłabienie sprężyny zaczepu kurkowego.	Odesłać pistolet do warsztatu rusznikarskiego.

Zacięcia	Przyczyny zacięć	Sposób usunięcia
5) Przy napięciu kurka iglica nie odchodzi do tyłu.	Oslabienie sprężyny iglicznej, zgęszczenie smaru, zabrudzenie przewodu iglicznego, zgięcie grotu.	Odesłać pistolet do warsztatu rusznikarskiego.
6) Nabój z magazynka nie został połączony do komory nabojoyej.	Górny nabój wierzchołkiem pochłonięty o przednią ściankę magazynka, skrzywienie górnego naboju w magazynku.	Odciągnąć zamek do tyłu i puścić go (przeładować pistolet).
7) Niedomknięcie komory nabojoyej.	Oslabienie lub złamanie sprężyny powrotnej, zgęszczenie smaru lub zabrudzenie wodzideł zamka albo rowków wodzidłowych szkieletu, zbitcia i zadry na tychże częściach, zabrudzenie naboju lub komory nabojoyej; pazur wyciągu nie zaskoczył za kryzę huski.	Dopchnąć ręką zamek do przodu.
8) Kurek nie utrzymuje się w położeniu zabezpieczającym.	Zużycie zęba zabezpieczającego na kurku lub noska zaczepu kurkowego, osłabienie sprężyny zaczepu kurkowego; złamanie lub osłabienie sprężyny spustowej.	Odesłać pistolet do warsztatu rusznikarskiego.
9) W zabezpieczonym pistolecie zamek można łatwo odciągnąć do tyłu.	Zużycie wypustu zaczepu kurkowego lub przerywacza.	Odesłać pistolet do warsztatu rusznikarskiego.

Zacięcia	Przyczyny zacięć	Sposób usunięcia
10) Niewypał.	Niesprawna sponka naboju (głęboko osadzona, pokryta śnieżką); zgęszczenie smaru lub zanieczyszczenie części urządzenia sprężynowego; osłabienie sprężyny kurka, złamanie lub nieprawidłowe wychodzenie grotu z czółka.	Napiąć kurek i ponownie dać strzał, przy powtórnym niewypaśle wyrzucić z komory naboowej uszkodzony nabój, odciągając zamek do tyłu.
11) Niewyciągnięcie łuski.	Zabrudzenie komory naboowej, złamanie pazura wyciągu lub osłabienie jego sprężyny.	Odciągnąć zamek ręką w tył, do oporu, kciukiem prawej ręki podnieść zatrzask zamkowy do góry tak, aby ząb jego zaszedł w wycięcie na lewej ścianie zamka i aby zamek pozostał w tylnym położeniu, wyjąć magazynnek, zwolnić zamek odciągając zatrzask zamkowy w dół i znowu szybko odciągnąć do tyłu; jeżeli przy tym pazur wyciągu nie wyciąga łuski z komory naboowej, należy odciągnąć zamek do tyłu podnieść zatrzask zamka do góry tak, aby ząb zatrzasku wszedł w swoje wycięcie na zamku (zamek otwarty), wypchnąć łuskę wyciorem, przetrzeć lufę i komorę naboją.

Zacięcia	Przyczyny zacięć	Sposób usunięcia
12) Zamek nie cofnął się do tyłu.	Zgęszczenie smaru lub zabrudzenie wodzidel zamka i rowków wodzidłowych szkieletu; ugrzęźnięcie łuski w komorze naboowej z przodu; zabrudzenie komory naboowej, zabrudzenie łuski, pęknięcie lub silne rozdęcie łuski.	Trzymając pistolet w prawej ręce nachylić go w prawą stronę, lewą ręką lekko odciągnąć zamek do tyłu i wytrząsnąć łuskę z pistoletu.
13) Utykanie naboju.	Złe ułożenie górnego naboju na donośniku, pogięcie górnych zgięć bocznych ścianek pudełka magazynka.	Odciągnąć trochę zamek do tyłu i opuścić go z powrotem, jeżeli zacięcie powtarza się, zamienić magazynnek, a uszkodzony pistolet odesłać do warsztatu rusznikarskiego.
14) Po strzale zamek pozostał otwarty przed zużyciem wszystkich naboju w magazynku.	Ząb zatrzasku zamkowego zaskoczył w swe wycięcie na lewej ściance zamka wskutek zbitcia lub zadr na tylnej krawędzi wycięcia; osłabienie sprężyny zatrzasku zamkowego; skośne ułożenie się naboju w magazynku.	Kciukiem prawej ręki nacisnąć grzbiet zatrzasku zamkowego na dół do oporu; poprawić ułożenie naboju w magazynku po wyjęciu go z chwytu; przy powtarzaniu się zacięcia odesłać pistolet do warsztatu rusznikarskiego.
15) Mimowolny ogień ciągły; przy cofnięciu się zamka do tyłu po strzale, kurek nie zatrzymuje się w położeniu napiętym.	Zużycie górnej płaszczyny tylnej ściany szyny spustowej, przerywacza, zęba kurka, noska zaczepu kurkowego, zużycie lub złamanie sprężyny zaczepu kurkowego.	Przerwać ogień, nacisnąć kciukiem prawej ręki na główkę zatrzasku magazynka i wyjąć magazynnek. Odesłać pistolet do warsztatu rusznikarskiego.

ROZDZIAŁ 4

ZASADY UTRZYMYWANIA I OBCHODZENIA SIĘ Z PISTOLETEM

32. Niezależnie od warunków, w jakich znajduje się żołnierz, obowiązany on jest utrzymywać swój pistolet w czystości, troskliwie się z nim obchodzić i codziennie przeglądać, by się upewnić o jego sprawności i gotowości bojowej.

33. W koszarach i na obozie pistolety przechowuje się nie załadowane, ze zwolnionym kurkiem, wyjęte z futerału, w szafkach lub w skrzynkach z odpowiednimi gniazdami. Szafki (skrzynki) należy zamykać na kłódkę lub zamek. Pistolety załadowane można przechowywać tylko na rozkaz dowódcy jednostki.

34. Na wartowni pistolety przechowuje się w futerałach przy sobie.

35. Na kwaterach przejściowych pistolet należy przechowywać w futerałach przy sobie, uważając na jego zabezpieczenie.

36. W marszu, przy przejazdach koleją lub samochodem należy mieć pistolet przy sobie i chronić go od uderzeń.

37. Przed wyjściem na ćwiczenia i służbę należy przejrzeć pistolet w stanie złożonym i otrześć zewnętrzne części metalowe ze smaru, przed strzelaniem przetrzeć przewód lufy i naboje.

38. W celu uniknięcia rozděcia lub rozerwania się lufy przy strzale nie należy jej zatykać.

39. Jeżeli w czasie służby wypadnie włożyć pistolet do mokrego futerału, to przy pierwszej sposobności należy pistolet wyjąć, dokładnie go wyczyścić i nasmarować, a futerał wysuszyć.

40. Przy noszeniu w futerałach pistoletu załadowanego, kurek powinien być opuszczony w położenie zabezpieczające.

Rozkładanie i składanie pistoletu

41. Rozkładanie pistoletu przeprowadza się w celu czyszczenia, smarowania i przeglądu. Zbyt częste rozkładanie i składanie pistoletu jest szkodliwe, ponieważ przyspiesza zużycie części. Dlatego naukę rozkładania i składania należy przeprowadzać tylko na pistoletach ćwiczebnych.

42. Przy rozkładaniu i składaniu pistoletu należy przestrzegać następujących zasad:

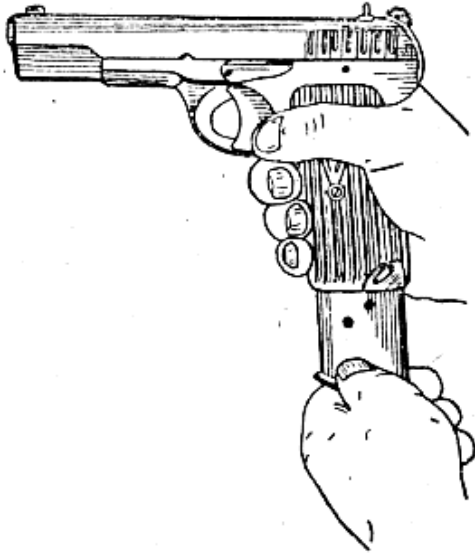
- 1) Rozkładanie i składanie pistoletu przeprowadzać na stołach lub ławkach, a w polu — na czystej podściółce.
- 2) Rozkładając i składając pistolet uważać, aby poszczególne części nie zostały uszkodzone.
- 3) Przy równoczesnym składaniu kilku pistoletów zwracać uwagę na numerację części, aby nie pomylić z częściami innych pistoletów.

Kolejność częściowego rozkładania pistoletu

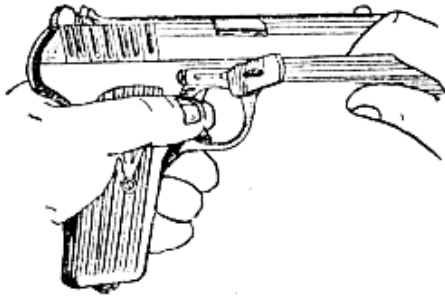
43. Częściowe rozkładanie pistoletu odbywa się w następującej kolejności:

1) **Wyjąć magazynek.** Trzymając pistolet za chwyt w prawej ręce, nacisnąć kciukiem tejże ręki na główkę zatrzasku magazynka, a lewą ręką uchwycić magazynek i wyjąć go (rys. 32). Przed dalszym rozkładaniem

pistoletu należy przejrzeć komorę nabojową czy nie ma w niej naboju. W tym celu, trzymając pistolet w prawej ręce i nie naciskając na spust, należy lewą ręką napiąć

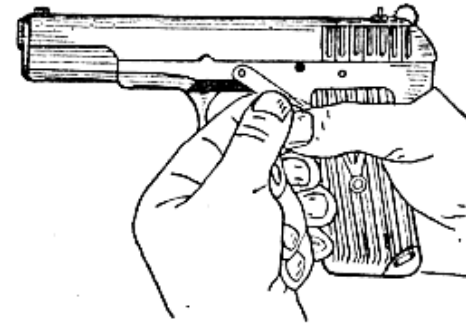
Rys. 32. Wyjmowanie magazynka

Rys. 33. Zsuwanie sprężyny zatrzasku zamkowego

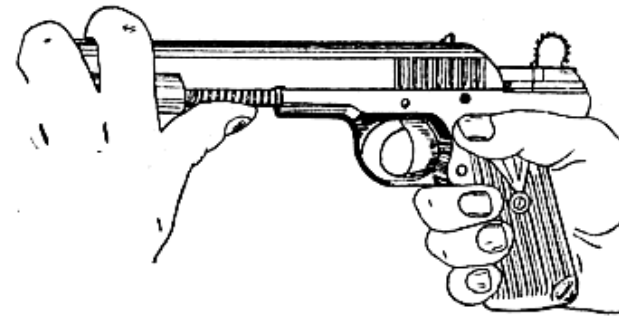
kurek i odciągnąć zamek do tyłu. Obejrzeć komorę nabojową, puścić zamek do przodu; zwolnić kurek, przytrzymując go kciukiem prawej ręki.

2) **Wyjąć zatrzask zamkowy.** Wziąć pistolet za chwyt do lewej ręki, a magazynek do prawej. Końcem dna

Rys. 34. Wyjmowanie zatrzasku zamkowego

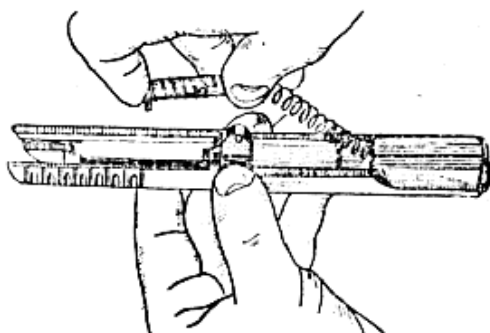
magazynka zsunąć do tyłu sprężynę zatrzasku zamkowego (rys. 33) i odciągnąć ją jeszcze bardziej w tył za zagięcie sprężyny, aby zwolniła ona osł zatrzasku zamkowego (przy tym sprężyny nie zdejmować całkowicie, lecz zostawić ją na grzybku); przełożyć pistolet do pra-

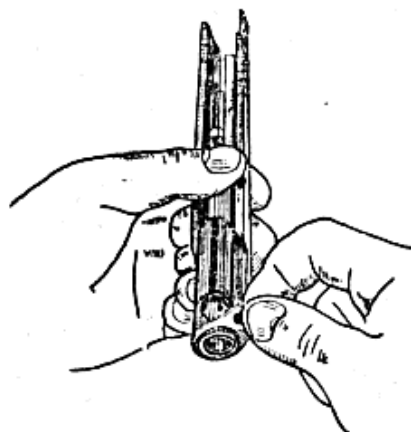
Rys. 35. Zdejmowanie zamka z lufą

wej ręki, wcisnąć palcem wskazującym tej ręki wystającą część osi zatrzasku zamkowego i wyjąć zatrzask zamkowy, ujmując go lewą ręką za grzbiet (rys. 34).

3) **Zdjąć zamek z lufą.** Trzymając pistolet za uchwyt w prawej ręce, lewą ręką zdjąć zamek, zsunąć go do przodu po rowkach wodzidłowych szkieletu, przytrzymując jednocześnie kciukiem lewej ręki sprężynę powrotną (rys. 35).

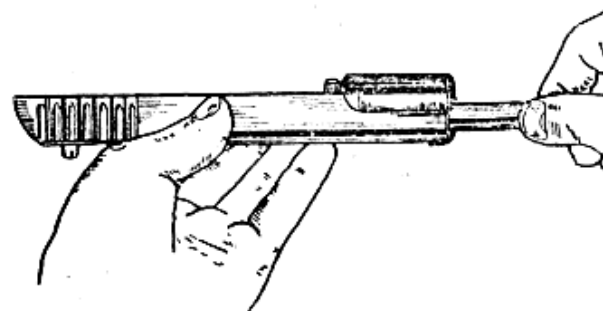

Rys. 36. Wyjmowanie sprężyny powrotnej

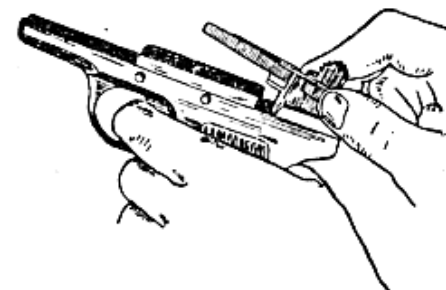
Rys. 37. Odłączenie łożyska lufy

4) **Wyjąć sprężynę powrotną.** Trzymając zamek w lewej ręce sprężyną do góry, prawą ręką wyjąć z zamka sprężynę powrotną wraz z jej żerdzią i oporą (rys. 36).

Rys. 38. Wyjmowanie lufy

5) **Odlączyć łożysko lufy.** W tym celu należy obrócić łożysko lufy o 180° i wyjąć je z zamka do przodu (rys. 37).

Rys. 39. Wyjmowanie osady urządzenia spustowo-uderzeniowego

6) **Wyjąć lufę.** Obrócić zamek tak, aby opory ryglowe zamka wyszły z rygli pierścieniowych lufy i przesunąć lufę nieco do przodu. Następnie podać łącznik do przodu i prawą ręką wyjąć lufę z zamka (rys. 38).

7) **Wyjąć osadę urządzenia spustowo-uderzeniowego.** Trzymając lewą ręką za uchwyt szkieletu, prawą wyjąć do góry osadę urządzenia spustowo-uderzeniowego (rys. 39).

Kolejność składania pistoletu po częściowym rozłożeniu

44. Składanie pistoletu wykonuje się w następującej kolejności:

1) **Włożyć osadę urządzenia spustowo-uderzeniowego.** Wziąć lewą ręką za chwyt pistoletu, a prawą włożyć osadę do jej gniazda w szkielecie.

2) **Włożyć lufę.** Wziąć zamek dolną częścią do góry lewą ręką, a lufę prawą, ustawić łącznik końcem naprzód i włożyć lufę do zamka od przodu.

3) **Założyć łożysko lufy do zamka.** Gdy tylko kryza łożyska lufy oprze się o przednie ścięcie zamka, obrócić łożysko o 180°.

4) **Włożyć sprężynę powrotną.** Wziąć do prawej ręki sprężynę, włożyć ją oporą do jej łożyska w zamku; odciągnąć łącznik w tył do oporu; wziąć prawą ręką za główkę żerdzi sprężyny powrotnej i ściskając ją ku oporze, włożyć główkę żerdzi do wewnątrz zamka tak, aby sprężyna powrotna nie wyskoczyła i aby wspornik lufy znalazł się w środkowym położeniu w stosunku do główki żerdzi.

5) **Nasunąć zamek z lufą na szkielet.** Wziąć prawą ręką za chwyt pistoletu, nacisnąć kciukiem tejże ręki z góry na osadę urządzenia spustowo-uderzeniowego tak, aby ona nie przeszkadzała w nasuwaniu zamka; wziąć w lewą rękę zamek i przytrzymując sprężynę powrotną nasunąć go na szkielet, skierowując wodzą zamka w odpowiednie rowki szkieletu.

6) **Wstawić zatrzask zamkowy.** Trzymając pistolet w prawej ręce, lewą nasunąć zamek na szkielet aż do

zgrania ich tylnych części i przytrzymując lewą ręką w takim położeniu cały pistolet, prawą wstawić zatrzask zamkowy z lewej strony szkieletu tak, aby oś i ząb (podajnikowy) znalazły się na swoim miejscu.

7) **Zasunąć sprężynę zatrzasku zamkowego.** Wziąć pistolet do lewej ręki, a magazynek do prawej, końcem dna magazynka nacisnąć odgięty koniec sprężyny i ostrożnie, by nie porysować szkieletu, przesunąć ją naprzód do oporu tak, aby wystająca część osi zatrzasku zamkowego znalazła się w jej podłużnym przecięciu.

8) **Włożyć magazynek.** Trzymając pistolet za chwyt prawą ręką, lewą włożyć magazynek do jego komory w chwycie i lekkim uderzeniem dłoni dosłać go do oporu tak, ażeby ząb zatrzasku magazynka zaskoczył w otwór na pudełku magazynka.

Sprawdzić prawidłowość złożenia pistoletu i działania jego części.

Kolejność całkowitego rozkładania pistoletu

45. Całkowite rozkładanie pistoletu wykonuje się w następującej kolejności:

1) **Wykonać częściowe rozkładanie pistoletu według pkt. 43.**

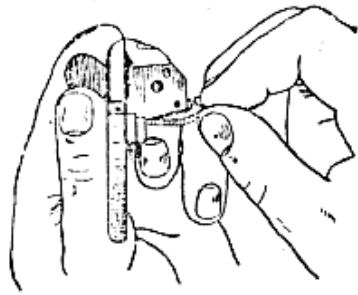
2) **Rozłożyć urządzenie spustowo-uderzeniowe.**

a) **Odłączyć zaczep kurkowy i przerywacz:** położyć kciuk lewej ręki na kurku, a palec wskazujący — na tylnych końcach listew osady, lekko odciągnąć kurek, zaostrzoną zapalką wypchnąć oś zaczepu kurkowego, wyjąć z osady zaczep kurkowy i przerywacz (rys. 40).

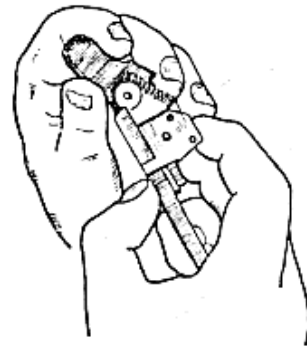
b) **Odłączyć kurek i jego sprężynę:** trzymając jak poprzednio osadę urządzenia spustowo-uderzeniowego lekko odciągnąć kurek do tyłu, pchnąć trzo-

nem przerywacza oś kurka i wyjąć ją z osady; wyjąć kurek z osady, a jego sprężynę z gniazda (rys. 41).

3) **Odłączyć lewą okładkę chwytu.** Ujmując szkielet lewą ręką, wyciorem przesunąć ramię zaczepu okładki w lewo i naciskając na okładkę od wewnątrz, odłączyć ją od szkieletu.

Rys. 40. Wyjmowanie zaczepu kurkowego

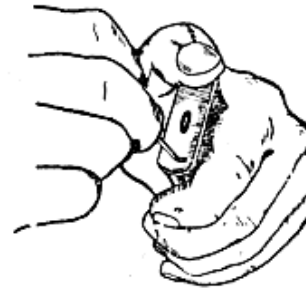
Rys. 41. Wyjmowanie kurka

4) **Odłączyć prawą okładkę chwytu.** Przesunąć koniec zaczepu okładki i odłączyć okładkę od szkieletu.

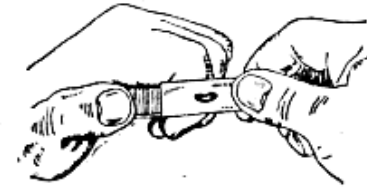
5) **Rozłożyć magazynek.** Wziąć lewą ręką magazynek dnem do góry, a tylną ścianką do dłoni, wcisnąć ząb przytrzymywacza dna zaostrzoną zapalką (rys. 42) i jednocześnie kciukiem lewej ręki zsunąć dno do przodu; kciukiem i palcem wskazującym prawej ręki wyciągnąć dno za wystający koniec, przytrzymując kciukiem lewej ręki przytrzymywacz dna i sprężynę donośnika (rys. 43); stopniowo zwalnając palec (rys. 44) zdjąć przytrzymywacz dna, wyjąć sprężynę donośnika i donośnik.

6) **Odłączyć żerdź i oporę sprężyny powrotnej.**

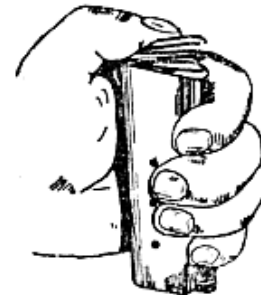
a) **Wyjąć żerdź** prawą ręką, trzymając sprężynę powrotną w lewej (rys. 45);

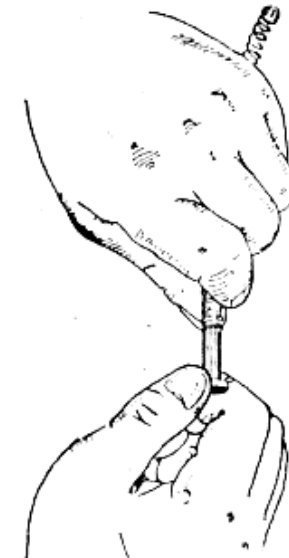
Rys. 42. Weisnięcie zęba przytrzymywacza dna

Rys. 43. Zdejmowanie dna magazynka

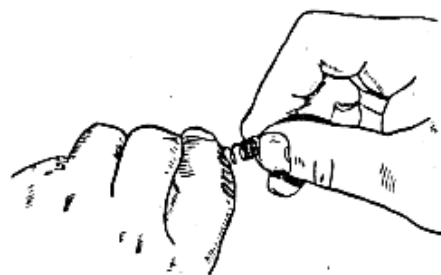
Rys. 44. Zwalnianie sprężyny donośnika

Rys. 45. Wyjmowanie żerdzi sprężyny powrotnej

b) **Odlączyć oporę:** trzymając w lewej ręce sprężynę powrotną, wyjąć oporę z pierwszego zwoju sprężyny, obracając ją z lewa na prawo (rys. 46). Pozostałe części odłącza się i rozkłada tylko w warsztacie rusznikarskim.

Rys. 46. Odlącanie opory sprężyny powrotnej

Kolejność składania pistoletu po całkowitym rozłożeniu

46. Składanie pistoletu wykonuje się w następującej kolejności:

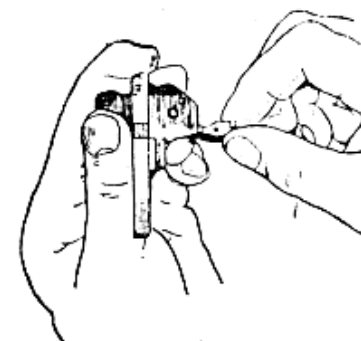
1) **Złożyć urządzenie spustowo-uderzeniowe:**

a) **Włożyć sprężynę kurka do gniazda w kurku.**

b) **Wstawić kurek do osady:** wziąć kurek z włożoną sprężyną do prawej ręki, a osadę do lewej, oprzeć główkę kurka na stole lub drewnianej podkładce, lekko nachylając kurek do przodu; nałożyć osadę na kurek tak, aby kolek oporowy sprężyny kurka oparł się o sprężynę, naciskać lewą ręką osadę aż do zupełnego zgrania otworu w osadzie i kurku, prawą ręką wstawić oś kurka do zgranych otworów.

c) **Wstawić przerywacz:** trzymając osadę w lewej ręce, jak do rozkładania, prawą ręką wstawić przerywacz w jego gniazdo.

d) **Włożyć zaczep kurkowy** trzymając osadę w lewej ręce, kciukiem tejże ręki odciągnąć główkę kurka trochę do tyłu; prawą włożyć zaczep kurkowy tak, aby jego sprężyna górnym końcem weszła do swego gniazda w osadzie (rys. 47); włożyć oś zaczepu kurkowego.

Rys. 47. Wkładanie zaczepu kurkowego

2) **Założyć prawą okładkę.** Włożyć prawą okładkę do chwytu szkieletu, przesunąć ramię zaczepu tak, aby obydwie końce płytki zaczepu okładki weszły w wyłobienie na chwycie szkieletu.

3) **Założyć lewą okładkę.** Włożyć okładkę do chwytu szkieletu tak samo jak okładkę prawą i wyciorem przesunąć ramię zaczepu okładki.

4) **Złożyć urządzenie powrotne:**

a) **Złączyć oporę ze sprężyną powrotną:** obracając oporę od lewej do prawej włożyć tak, ażeby pierwszy zwoj sprężyny zmieścił się w wyłobieniu opory.

b) **Włożyć żerdź do sprężyny powrotnej.**

5) **Złożyć magazynek.**

a) **Włożyć donośnik:** wziąć pudełko magazynka w lewą rękę, a prawą włożyć donośnik z góry, przy

tym należy nachylić pudełko tak, aby podajnikiem przyległo do górnych zacięć bocznych ścianek pudełka, a ramieniem — do tylnej ściany.

- b) **Włożyć sprężynę donośnika** do pudełka tak, aby krótki jej koniec zagięty w pierścień umieścił się pod lewą stroną donośnika z tyłu jego zaczepu.
- c) **Wstawić dno i jego przytrzymaacz:** trzymając pudełko w lewej ręce nałożyć przytrzymaacz dna na sprężynę, ścisnąć kciukiem prawej ręki sprężynę donośnika tak, by przytrzymaacz dna był na równi z dolnymi krawędziami pudełka. Trzymając sprężynę w takim położeniu kciukiem lewej ręki, prawą nasunąć dno na swoje miejsce. Przy zaskoczeniu zęba przytrzymaacza do otworu dna powinien powstać trzask.

6) **Dalsze składanie pistoletu** jak przy składaniu częściowym (według pkt. 44).

Przegląd pistoletu

47. Okresowy przegląd pistoletu w stanie złożonym lub rozłożonym przeprowadzają oficerowie i podoficerowie zgodnie z ustalonymi terminami; stopień rozkładania pistoletu do przeglądu ustala każdorazowo przeglądający.

48. Żołnierz wyposażony w pistolet powinien codziennie przeglądać go przed wyjściem na ćwiczenia i podczas czyszczenia. Codzienny przegląd przeprowadza się w stanie złożonym, a podczas czyszczenia — w stanie rozłożonym i złożonym. Przegląd przyborów do czyszczenia pistoletu przeprowadza się przed czyszczeniem broni.

49. Przy codziennym przeglądzie pistoletu należy sprawdzić:

- 1) czy na metalowych częściach nie ma rdzy, zanieczyszczeń, zadr, zbić i pęknięć;

- 2) czy działają części pistoletu przy napiętym i zabezpieczonym kurku;
- 3) czy działa szyna spustowa;
- 4) czy nie jest uszkodzony celownik i muszka;
- 5) czy magazynek utrzymuje się w chwycie pistoletu ;
- 6) czy przewód lufy nie jest zatkany i czy jest czysty.

50. O wszystkich uszkodzeniach zauważonych przy przeglądzie pistoletu, żołnierz obowiązany jest natychmiast meldować swemu przełożonemu. Niesprawności pistoletu, których nie można usunąć we własnym zakresie, usuwa się w warsztatach rusznikarskich.

Przegląd pistoletu w stanie złożonym

51. Przy przeglądzie pistoletu należy sprawdzać:

1) **Zgodność numeracji** na zamku i szkielecie oraz czy nie ma na powierzchni pistoletu rdzy, zadr, zbić i pęknięć.

2) **Muszkę:** czy nie ma uszkodzeń przeszkadzających w celowaniu, czy nie jest pocięta lub zużyta.

3) **Prawidłowe położenie celownika:** czy nie ma zadr, zbić i wgniecień na szczybinie celownika; czy szczelnie przylega podstawa celownika do górnej powierzchni zamka; czy celownik ustawiony jest prostopadle w stosunku do muszki; czy celownik mocno osadzony w swym gnieździe i czy nie zsunął się ze swego miejsca (czy zgrane są rysy na celowniku i zamku).

4) **Czy nie zsunęły się z miejsc kolki wyciągu i iglicy.**

5) **Sprężynę zatrzasku zamkowego:** czy nie jest złamana lub pocięta, czy mocno trzyma się na grzybku i osi zatrzasku zamkowego; czy sprężyna utrzymuje zatrzask zamkowy w szkielecie i czy odciąga w dół ramię zatrzasku zamkowego.

6) **Zatrząsk zamkowy:** czy nie ma zadr, zbić i pogięć na zębie zatrząsku zamkowego; czy zatrząsk zamkowy utrzymuje swym zębem zamek w położeniu tylnym przy próżnym magazynku; w celu sprawdzenia należy włożyć magazynek bez naboju, odciągnąć zamek do tyłu i puścić go.

7) **Działanie zatrząsku magazynka:** czy zatrząsk magazynka utrzymuje magazynek w chwycie pistoletu; czy przy naciśnięciu na główkę zatrząsku magazynek lekko się wysuwa z chwytu pistoletu pod działaniem sprężyny donośnika i własnego ciężaru.

8) **Okładki chwytu:** czy szczelnie przylegają do chwytu, czy nie ma pęknięć i wyszczerbień.

9) **Czystość przewodu lufy:** odciągnąć zamek do tyłu, podnieść do góry ramię zatrząsku zamkowego i puścić zamek; włożyć pasek białego papieru do okna zamka. Przegląd przewodu lufy przeprowadza się od strony wylotu, obróciwszy się tyłem do światła. W przewodzie lufy pistoletu nie powinno być wad podanych w Instrukcji strzeleckiej — Karabin wz. 1891/30, karabinki wz. 1938, wz. 1944 i karabin wyborowy cz. I — Piech. 60/51.

10) **Czółko zamka:** czy nie ma rdzy, brudu i osadu prochowego.

11) **Działanie części pistoletu przy podawaniu naboju z magazynka do komory naboju:** naładować magazynek nabojami szkolnymi, włożyć go do chwytu pistoletu, odciągnąć zamek do tyłu i puścić go; sprawdzić, czy zamek doszedł do położenia przedniego i czy wprowadzony został nabój do komory naboju.

12) **Działanie części przy zabezpieczeniu pistoletu:** czy zamek i spust są unieruchomione; przy kurku postawionym w położeniu zabezpieczającym spust przy naciskaniu nań palcem nie powinien odchodzić do tyłu, a zamek przy odciągnięciu nie powinien się cofać.

13) **Ustawienie kurka w położeniu napiętym i jego działanie:** kurek napięty nie powinien zeskokczyć przy lekkim naciskaniu od tyłu na jego główkę; przy naciskaniu z góry na główkę kurka powinna ona opuścić się nieco na dół; przy naciskaniu na język spustowy kurek powinien gwałtownie podać się do przodu i silnie uderzyć.

14) **Działanie szyny spustowej:** przy naciśnięciu na język spustowy kurek powinien gwałtownie pójść do przodu, a przy zwolnieniu języka spustowego szyna spustowa powinna powrócić do położenia przedniego.

Przegląd pistoletu w stanie rozłożonym

52. Przy przeglądzie pistoletu w stanie rozłożonym należy dokładnie przejrzeć poszczególne jego części sprawdzając, czy nie ma na nich rdzy, wykruszeń, zadr, wyszczerbień lub innych uszkodzeń, mogących spowodować niesprawne działanie pistoletu.

53. Przy przeglądzie należy sprawdzić:

1) **Numerację, czy jest jednakowa na wszystkich częściach** pistoletu (na zamku, lufie, lewej ścianie szkieletu, na osadzie urządzenia spustowo-uderzeniowego i na dnie magazynka).

2) **Muszkę, celownik, kołki wyciągu i iglicy, zatrząsk zamkowy i jego sprężynę, zatrząsk magazynka, okładki, lufę** — jak podano w punkcie 51.

3) **Zamek:** czy nie zsunęły się z miejsca kołki wyciągu i iglicy, czy nie zużyło się wycięcie na ząb zatrząsku zamkowego.

4) **Iglicę:** czy przesuwa się lekko w przewodzie iglicznym; czy nie zużył się grot igliczny i czy wystaje dostatecznie z czółka (przy naciśnięciu palcem na iglicę od tyłu grot igliczny powinien wystawać o 1,3 do 1,7 mm); czy sprężyna cofa iglicę po przerwaniu naci-

skania palcem z tyłu na iglicę i czy chowa się grot igliczny w czółku zamka.

5) **Wyciąg**: czy sprężyna wyciągu przyciska przedni koniec wyciągu do zamka.

6) **Łącznik**: czy nie przesunęła się jego oś.

7) **Sprężynę powrotną**: czy nie osiadła sprężyna powrotna (porównać ją z nową sprężyną); czy nie są złamane jej zwoje; czy sprężyna dobrze utrzymuje swą oporę.

8) **Żerdź sprężyny powrotnej**: czy nie jest pocięta.

9) **Osadę urządzenia spustowo-uderzeniowego**: czy nie ma na niej pęknięć; czy nie są złamane listwy; czy nie jest zużyty wyrzutnik; czy nie zużyły się otwory osi kurka i zaczepu kurkowego; czy nie zruszył się z miejsca kołek oporowy sprężyny kurka.

10) **Kurek**: czy nie ma wyszczerbień metalu, wgniecenie i znacznych zaokrągleń na zębie kurka i na zębie zabezpieczającym; czy nie jest zużyty otwór na oś kurka.

11) **Sprężynę kurka**: czy nie osiadła (porównać z nową sprężyną).

12) **Zaczep kurkowy**: czy nie jest zużyty nosek i sprężyna zaczepu kurkowego; czy mocno jest osadzona sprężyna w swym gnieździe; czy nie są zużyte krawędzie wypustu zabezpieczającego.

13) **Przerywacz**: czy nie są zużyte krawędzie występu kolankowego na ogonie; czy nie jest zużyta pozioma i skośna płaszczyzna trzonu przerywacza.

14) **Szkielec**: czy mocno osadzony jest grzybek sprężyny zatrzasku zamkowego; czy główka grzybka utrzymuje sprężynę; czy nie jest osłabiona sprężyna zatrzasku magazynka; czy nie jest zużyty ząb zatrzasku magazynka; czy płynnie się posuwa do tyłu szyna spustowa przy słabym naciśnięciu na język spustowy i czy wraca na swoje miejsce przy zwolnieniu języka spustowego; czy opuszcza się na dół tylna część szyny

spustowej przy naciśnięciu na nią palcem z góry i czy przy zwolnieniu — podnosi się do góry.

15) **Okładki**: czy są całe i czy osie zaczepów są należycie zamocowane, czy nie są pocięte płytki zaczepu okładek.

16) **Zatrzask zamkowy**: czy nie są zużyte wycięcia do sprężyny zatrzasku zamkowego; czy nie jest złamany ząb podajnikowy; czy nie jest zużyty ząb zamkowy.

Przegląd magazynka

54. Przy przeglądzie rozłożonego magazynka należy sprawdzić:

1) **Pudełko magazynka**: czy nie są rozgięte zagięcia górnych krawędzi ściany pudełka; czy nie jest uszkodzony otwór do zęba zatrzasku magazynka; czy nie jest pocięta góra lewej ściany przy wycięciu do zęba podajnikowego zatrzasku zamkowego; czy nie są pocięte zagięcia dolnych krawędzi pudełka.

2) **Dno**: czy nie jest uszkodzony otwór do zęba przytrzymywacza; czy jest mocno osadzone uszko dna.

3) **Przytrzymywacz dna**: czy przytrzymywacz jak i jego ząb nie są pocięte.

4) **Donośnik**: czy nie jest pocięty.

5) **Sprężynę donośnika**: czy nie jest złamana i czy nie osiadła (porównać z nową).

Sprawdzenie działania pistoletu w stanie złożonym

55. Po zakończeniu przeglądu należy sprawdzić działanie:

1) **Części magazynka**: czy przytrzymywacz mocno utrzymuje dno w magazynku, czy zaczep donośnika podnosi ząb zatrzasku zamkowego przy włożeniu magazynka bez naboju, jak również przy zamku odciąg-

niętym do tyłu i ponownie puszczone do przodu; czy górne krawędzie ścianek pudełka magazynka powstrzymują naboje przed wyskakiwaniem w górę; czy naboje nie przekrzywiają się w magazynku przy podnoszeniu ich donośnikiem, czy donośnik szybko podnosi naboje (sprawdza się nabojami szkolnymi).

2) **Zatrask zamka i zatrask magazynka:** sprawdzić stosownie do zasad podanych w punkcie 51.

3) **Części pistoletu** przy dosyłaniu naboju z magazynka do komory nabojowej oraz przy ustawieniu kurka w położeniu zabezpieczającym i położeniu napiętym sprawdzić stosownie do zasad podanych w punkcie 51.

Czyszczenie i smarowanie pistoletu

56. Pistolet powinien być zawsze utrzymywany w należytym porządku i czystości. Osiąga się to przez właściwe jego czyszczenie i smarowanie.

57. Czyszczenie pistoletów należy przeprowadzać następująco:

1) jeżeli pistolet nie jest w użyciu — co najmniej raz na 10 dni;

2) niezwłocznie po powrocie z ćwiczeń (bez strzelania) i służby wartowniczej;

3) po strzelaniu — natychmiast po ukończeniu strzelania; przy tym na strzelnicy należy czyścić i smarować tylko przewód lufy, i komorę nabojową, a po powrocie do koszar przeprowadzić gruntowne czyszczenie; w ciągu następnych 3—4 dni przetrzeć przewód lufy białą szmatką, a jeżeli na szmatce ukaże się osad, czarne plamy lub rdza — czyszczenie należy powtórzyć;

4) w warunkach bojowych, na manewrach i dłuższych ćwiczeniach — codziennie podczas przerw w zajęciach lub po ustaniu walki.

58. Smarowanie pistoletu przeprowadzać natychmiast po wyczyszczeniu.

Czyszczenie i smarowanie pistoletu wykonują szeregowcy pod nadzorem dowódcy drużyny, oficerowie zaś i podoficerowie — samodzielnie.

Dowódca drużyny powinien:

1) określić rodzaj rozkładania, czyszczenia i smarowania;

2) sprawdzić u szeregowców sprawność przyborów do czyszczenia i przydatność materiałów do czyszczenia;

3) sprawdzić, czy dobrze zostały wyczyszczone części, po czym udzielić zezwolenia na smarowanie i składanie pistoletu;

4) sprawdzić, czy pistolet nasmarowano prawidłowo i dokładnie.

Dowódcy plutonów i kompanii powinni nadzorować oraz sprawdzać rozkładanie, czyszczenie i smarowanie broni.

59. Czyszczenie pistoletów w warunkach koszarowych lub obozowych powinno odbywać się w miejscach specjalnie do tego przeznaczonych, na stołach urządzonych lub przystosowanych do tego celu, a w warunkach bojowych lub na manewrach — na podściółkach, deskach itp. uprzednio oczyszczonych z brudu.

60. Przybory do rozkładania i czyszczenia powinny być czyste i sprawne, a smar i materiały do czyszczenia — w dobrym gatunku.

Do czyszczenia i smarowania pistoletów używa się tych samych materiałów, co do czyszczenia i smarowania karabina.

61. Poza tym należy przestrzegać zasad zawartych w „Instrukcji strzeleckiej — Karabin wz. 1891/30, karabinki wz. 1938, wz. 1944 i karabin wyborowy — Piech. 60/51.

Kolejność czyszczenia i smarowania pistoletu

62. Przed czyszczeniem pistoletu trzeba sprawdzić stan wycioru.

63. Do czyszczenia pistolet po strzelaniu lub służbie należy częściowo rozłożyć. Całkowite rozkładanie pistoletu wykonuje się wtedy, gdy jest bardzo zabrudzony lub zamoczony.

64. Kolejność czyszczenia pistoletu:

1) Przewlec przez otwór wycioru pakulę lub szmatkę tak, ażeby z niewielkim wysiłkiem można było wepchnąć wycior do przewodu lufy; nasycić pakulę płynem do czyszczenia.

2) Położyć pistolet na stole, ławce itp., przyciskając go silnie lewą ręką, prawą ręką wprowadzić wycior z pakulami (szmatką) do przewodu lufy i przesuwać go 7—10 razy przez całą długość przewodu, obracając jednocześnie wycior wzdłuż bruzd przewodu lufy. Przy czyszczeniu uważać, aby nawinięte na wycior pakule nie wychodziły całkowicie z przewodu lufy; zmienić pakulę (szmatkę) i po nasyceniu ich płynem do czyszczenia ponownie przetrzeć przewód lufy; potem przetrzeć przewód czystą i suchą szmatką (przedtem należy starannie oczyścić wycior z płynu do czyszczenia, osadu, brudu itp.) i obejrzeć szmatkę. Jeżeli na szmatce będą ślady rdzy lub osadu, to ponownie przetrzeć przewód lufy pakulami lub szmatką nasyoną płynem do czyszczenia. Czyszczenie powtarzać dopóty, dopóki sucha szmatka po przetarciu przewodu lufy będzie zupełnie czysta. Po wyczyszczeniu przewodu lufy wy-

czyścić pakulami, nasyonymy płynem do czyszczenia, ścięć części wylotowej i wlotowej lufy, po czym wytrzeć je pakulami lub szmatką na sucho.

3) Po zakończeniu czyszczenia przewodu lufy przetrzeć pistolet do sucha czystą szmatką, po czym przejrzeć, zwracając szczególną uwagę na kąty bruzd, czy nie pozostał w nich ślad niewyczyszczonego osadu lub płynu do czyszczenia.

U w a g i: a) Pistolet, w którym rdza i osad nie dają się wyczyścić w sposób wyżej opisany, należy odesłać do warsztatu rusznikarskiego.

b) Przewody luf wyżarte rdzą wymagają szczególnie starannego czyszczenia.

4) Po sprawdzeniu czystości przewodu lufy nasmarować pistolet szmatką lekko nasyoną smarem; lufę z zewnątrz wytrzeć do sucha i lekko nasmarować szmatką nasyoną smarem.

U w a g a: Zabrania się pozostawiać lufę nasmarowaną płynem do czyszczenia.

65. Pozostałe metalowe części pistoletu należy obeźrzeć do sucha, a następnie nasmarować szmatką nasyoną smarem.

Wycięcia, wodzidla i nagwintowania należy wyczyścić za pomocą drewniek i szmatek. Rdzę na zewnętrznych częściach pistoletu oczyścić za pomocą drewniek i smaru karabinowego.

Części niemetalowe pistoletu przetrzeć tylko suchą szmatką.

66. Części pistoletu należy smarować cienką warstwą smaru, ponieważ nadmiar smaru sprzyja osadzaniu się kurzu i brudu.

67. Po zakończeniu smarowania pistoletu należy sprawdzić złożenie i działanie części oraz przejrzeć i sprzątnąć przybory do czyszczenia.

Odkażanie pistoletu

68. Odkażanie pistoletu przeprowadza się tak samo jak i karabina, z tym że dla całkowitego odkażania pistoletu należy zanurzyć wszystkie jego części w naczyniu z rozpuszczalnikiem (patrz Instrukcja strzelecka — Karabin wz. 1891/30, karabinki wz. 1938 i wz. 1944 i kb. wyb. Piech. 60/51).

Część II

SPOSOBY I ZASADY STRZELANIA

ROZDZIAŁ I
SPOSOBY STRZELANIA Z PISTOLETU

Wskazówki ogólne

69. Strzelanie z pistoletu polega na wykonaniu następujących czynności:

- przyjęciu postawy strzeleckiej (załadowanie broni, odpowiednie ułożenie ciała i ujęcie pistoletu);
- daniu strzału (wycelowanie i zwolnienie spustu);
- przerwaniu ognia i przygotowaniu do następnego strzału.

70. Z pistoletu strzela się podczas walki samodzielnie, bez komend.

71. Do załadowania pistoletu podaje się komendę „ŁADUJ”. Po tej komendzie żołnierz ładuje pistolet w takiej postawie w jakiej zastała go komenda; po załadowaniu pistoletu należy schować go do futerału. W warunkach bojowych pistolet powinien być zawczasu załadowany.

72. Do rozładowania pistoletu podaje się komendę: „ROZŁADUJ”. Po tej komendzie należy rozładować pistolet, opuścić kurek (przy strzelaniu z pistoletu) do połączenia zabezpieczającego i włożyć pistolet do futerału.

73. Dla celów ćwiczebnych do strzelania w różnych postawach strzeleckich podaje się komendę na przykład: „Do biegnącego, leżąc (klęcząc, stojąc) — OGNIA”. Na tę komendę należy przyjąć nakazaną

postawę, ustawić kurek w położeniu napiętym, wycełować i ściągnąć spust (dać strzał).

74. Z pistoletu można strzelać w postawie „stojąc”, „klęcząc” i „leżąc”, z wolnej ręki lub z podpórki, jak również siedząc w samochodzie itp. Wszystkie czynności trzeba wykonywać szybko, obserwując nadal cel.

75. Z pistoletu zezwala się strzelać tak prawą, jak i lewą ręką.

76. Każdy żołnierz, kierując się niżej podanymi podstawowymi zasadami odnośnie przyjęcia postawy strzeleckiej i dania strzału, powinien w zależności od swych indywidualnych właściwości wyrobić sobie najbardziej dogodną i pewną postawę strzelecką, stosując przy tym zawsze jednakowe ujmowanie chwytu ręką i najwygodniejsze położenie tułowia, rąk i nóg.

Strzelanie z postawy „stojąc”

Ładowanie pistoletu

77. Aby załadować pistolet należy:

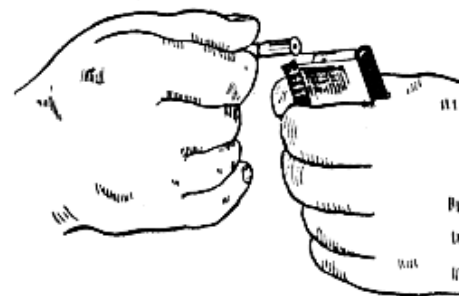
1) wyjąć pistolet z futerału; kciukiem prawej ręki nacisnąć na zatrzask magazynka, a lewą ręką podchwycić magazynek od dołu i wyjąć go z chwytu pistoletu; włożyć pistolet do futerału;

2) trzymając magazynek w lewej ręce załadować go ośmioma nabojami (rys. 48) zwracając uwagę, by ostatni (górnym) nabój ułożył się w magazynku prawidłowo (koniec pocisku powinien znajdować się powyżej przedniej ściany pudełka magazynka);

3) wyjąć pistolet z futerału prawą ręką, a lewą włożyć magazynek do chwytu pistoletu i wsunąć go do góry, aż do oporu (dopóki nie nastąpi trzask);

4) wprowadzić nabój do komory naboju; w tym celu odciągnąć zamek w tył do oporu i puścić go;

5) ustawić kurek w położeniu zabezpieczającym, w tym celu położyć kciuk prawej ręki na główce kurka i palcem wskazującym tejże ręki nacisnąć na język spustowy; gdy tylko kurek zeskoczy z napięcia i lekko

Rys. 48. Ładowanie magazynka nabojami

pójdzie naprzód, puścić język spustowy i przytrzymując kurek, płynnie opuścić go łagodnie do położenia zabezpieczającego; włożyć pistolet do futerału.

U w a g a: Aby załadować pistolet dziewięcioma nabojami, trzeba włożyć do chwytu magazynek załadowany ośmioma nabojami; kciukiem i palcem wskazującym lewej ręki chwycić za tylną część zamka, szybko odciągnąć go do tyłu i puścić; ustawić kurek w położeniu zabezpieczającym, wyjąć magazynek, dopełnić go jednym nabojem i włożyć do chwytu pistoletu.

Postawa strzelecka „stojąc”

78. Aby przyjąć postawę strzelecką „stojąc”, należy obrócić się nieco więcej niż o pół zwrotu w lewo, prawą nogę wystawić do przodu w kierunku celu na szerokość ramion (jak wygodniej, zależnie od wzrostu) i rozłożyć ciężar ciała równomiernie na obie nogi; głowę trzymać

prosto lub lekko odchylić do tyłu; odpiąć klapy futerału i wyjąć z niego załadowany pistolet; ujmując prawą ręką za chwyt (rękojeść), podnieść pistolet pionowo wylotem lufy do góry naprzeciw prawego oka, trzymając rękę na wysokości podbródka, lewą rękę swobodnie opuścić wzdłuż ciała lub założyć ją do tyłu (rys. 49).

Trzymając pistolet wylotem lufy do góry, położyć palec na główce kurka i naciągnąć kurek do położenia napiętego (dopóki nie nastąpi trzask); włożyć palec wskazujący do kabłąka, nie dotykając języka spustowego.

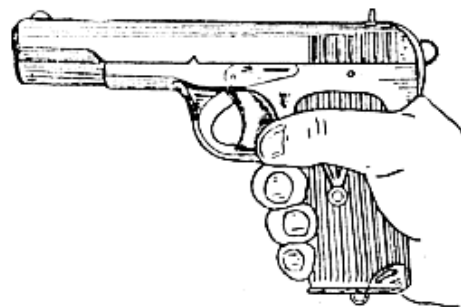

Rys. 49. Postawa strzelecka „stojąc”

79. W celu dania strzału należy wybrać punkt celowania; nie tracąc z oczu celu wyciągnąć prawą rękę z pistoletem naprzód, trzymając pistolet za chwyt; po-

U w a g a: Przy strzelaniu lewą ręką ustawienie całego ciała jest odwrotne. Pistolet wyjmuje się z futerału prawą ręką i przekłada do lewej.

Danie strzału

Rys. 50. Trzymanie pistoletu przy strzelaniu

łożyć palec wskazujący tejże ręki pierwszym stawem na języku spustowym; wyprostować z lewej strony chwytu (rękojeści) kciuk prawej ręki równolegle do kierunku lufy (rys. 50).

Wyciągniętą prawą rękę należy trzymać swobodnie bez naprężenia; kiść tej ręki trzymać w płaszczyźnie przechodzącej przez oś przewodu lufy i łokieć ręki (rys. 51); chwytu pistoletu nie należy ścisnąć, lecz trzymać go zawsze jednakowo.

80. Przy celowaniu trzeba wstrzymać oddech na naturalnym wydechu, zmrużyć lewe oko, a prawym okiem patrzeć przez szczerbinkę na muszkę; muszka powinna znaleźć się po środku szczerbiny, a wierzchołek jej na równej linii z górnymi krawędziami szczerbiny; w takim położeniu naprowadzić pistolet nie skręcając go, pod punkt celowania i równocześnie zacząć naciskać na język spustowy.

U w a g a: Jeżeli strzelec nie potrafi zamknąć jednego oka, zezwala się celować z otwartymi oczami, lecz przy tym celować należy tylko jednym okiem, a drugie powinno być skierowane wprost na cel.

81. W celu dania strzału, należy: wstrzymać oddech, płynnie naciskać pierwszym członem palca wskazującego na język spustowy, dopóki kurek niespostrzeżenie dla samego strzelca jak gdyby sam przez się zeskoczy z napięcia, tzn. dopóki nie nastąpi strzał.

Przy naciskaniu na język spustowy ciśnienie palca powinno następować prosto do tyłu (poziomo). Strzelec powinien stopniowo zwiększać nacisk na język spustowy przez cały czas, kiedy wierzchołek równej muszki zgrywa się z punktem celowania. Kiedy zaś muszka zbacza od punktu celowania, strzelec musi, nie zwiększając, ale też nie osłabiając nacisku na język spustowy poprawić celowanie i gdy tylko równa muszka znów zgra się z punktem celowania, ponownie wznowić nacisk na język spustowy.

Przy ściągnięciu spustu nie należy przejmować się nieznacznym odchyleniem **równej muszki** od punktu celowania. Dążenie do ściągnięcia spustu w chwili najlepszego zgrania muszki z punktem celowania może pociągnąć za sobą szarpnięcie za język spustowy wskutek czego nastąpi strzał niedokładny (zerwany).

Rys. 51. Złożenie się do strzału „stojąc“

Jeżeli strzelec naciskając na język spustowy wyczuje, że nie może dłużej wstrzymać oddechu, należy, nie osłabiając i nie zwiększając nacisku palca na język spustowy, wykonać oddech i ponownie wstrzymawszy oddychanie w dalszym ciągu naciskać na język spustowy.

Każdy strzelec powinien umieć łagodnie ściągać język spustowy w ciągu 1—2 sekund, aby osiągnąć

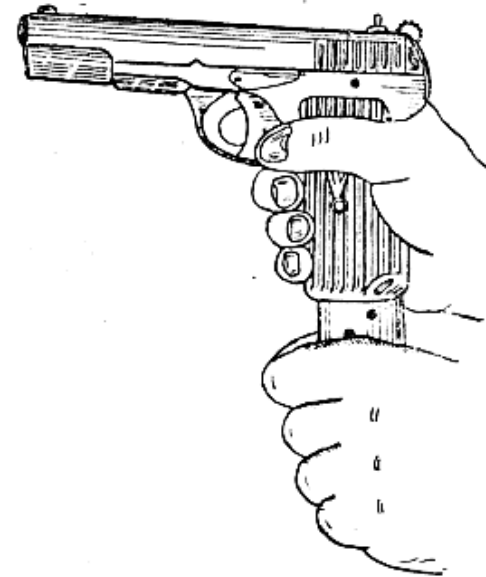
danie z pistoletu 8 celnych strzałów w ciągu 10—15 sekund.

Przerwanie ognia i przygotowanie do następnego strzału

82. Przerwanie ognia może być chwilowe lub zupełne. W pierwszym wypadku kurek pistoletu należy ustawić w położeniu zabezpieczonym i włożyć pistolet do futerału. W drugim wypadku — pistolet należy rozładować i włożyć do futerału.

83. Aby rozładować pistolet, należy:

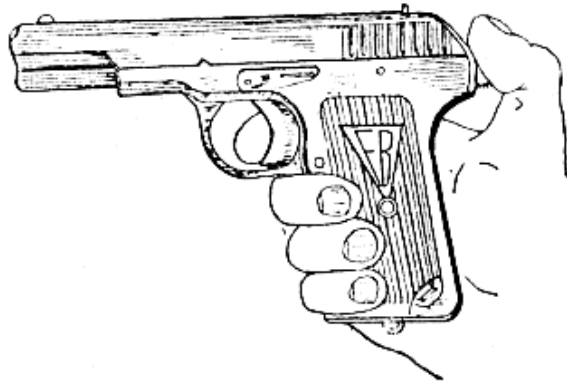
1) wyjąć magazynek; trzymając pistolet za chwyt w prawej ręce, nacisnąć kciukiem tejże ręki na główkę zatrzasku magazynka a lewą ręką wyjąć magazynek (rys. 52).

Rys. 52. Rozładowanie pistoletu

2) wyjąć nabój z komory naboju lufy; trzymając pistolet za chwyt w prawej ręce, ująć kciukiem i palcem wskazującym lewej ręki za tylną część zamka, odciągnąć go do tyłu i puścić;

3) zwolnić kurek; trzymając pistolet w prawej ręce, położyć kciuk tejże ręki na główce kurka, a wskazującym palcem nacisnąć spust i przytrzymując kurek płynnie go zwolnić (rys. 53);

Rys. 53. Zwolnienie kurka

4) włożyć pistolet do futerału;

5) wyjąć naboje z magazynka; wziąć magazynek w lewą rękę, kciukiem prawej ręki zsunąć nabój po donośniku do przodu i pochwycić go dłonią tejże ręki; tak samo wyjąć pozostałe naboje (rys. 54).

Podnieść z ziemi nabój wyrzucony przez zamek z komory naboju i obetrzeć go szmatką.

6) wyjąć pistolet z futerału, włożyć do chwytu magazynek i ponownie włożyć pistolet do futerału.

Postawa strzelecka „kłęząc”

84. Załadowanie pistoletu wykonuje się według punktu 116.

85. Do strzelania z postawy strzeleckiej „kłęząc” należy: cofnąć do tyłu lewą nogę, po czym klęknąć na lewe kolano tak, aby uda tworzyły ze sobą kąt prosty i przysiąść na lewej pięcie. Prawą nogę od kolana do stopy trzymać w miarę możliwości pionowo, palce stopy — w kierunku celu (rys. 55).

Rys. 54. Wyjmowanie naboju z magazynka

Rys. 55. Postawa strzelecka „kłęząc”

Wyjąć pistolet z futerału, ustawić kurek w położeniu napiętym i podnieść rękę z pistoletem jak w punkcie 78.

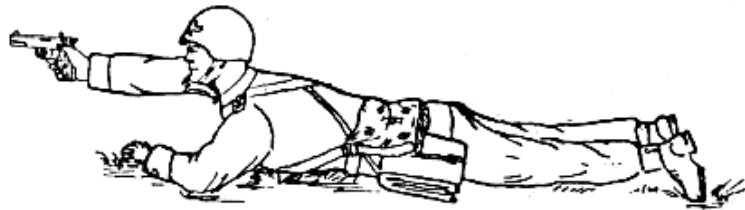
86. Strzelanie i przerwanie ognia oraz przygotowanie do następnego strzału wykonuje się jak w postawie strzeleckiej „stojąc” (patrz pkt 79—83).

Postawa strzelecka „leżąc”

87. Załadowanie wykonuje się według punktu 77.

88. Do strzelania w postawie strzeleckiej „leżąc”, należy: obrócić się nieco więcej niż pół zwrotu w lewo

i nie przystawiając prawej nogi, szybko paść w kierunku celu; nie rozkładając nóg przywrzeć do ziemi. Następnie wyjąć pistolet z futerału i nastawić kurek w położeniu napiętym według punktu 78 (rys. 56).

Rys. 56. Postawa strzelecka „leżąc“

89. Strzelanie, przerwanie ognia i przygotowanie do następnego strzału wykonuje się według punktów 79—83.

Sposoby strzelania z podpórką i zza ukrycia

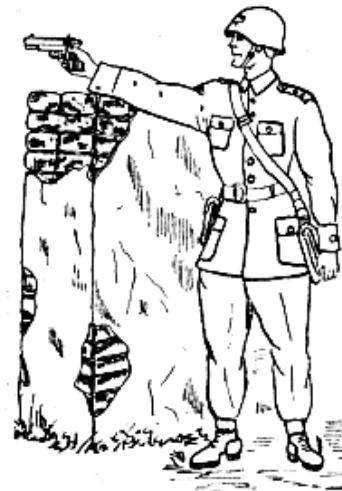
90. Do strzelania z podpórką i zza ukrycia, trzeba: prawą (lewą) ręką z pistoletem oprzeć na podpórcę

Rys. 57. Strzelanie „leżąc“ z podpórką

tak, aby kiść jej była w swobodnej równowadze, a chwyt pistoletu nie dotykał podpórki. Drugą ręką,

opierając ją na łokciu, ziemi, futerał lornetki itp., podtrzymywać rękę (rys. 57) trzymającą broń dla dodania jej większej pewności.

Rys. 58. Strzelanie „stojąc“
zza ukrycia

Rys. 59. Strzelanie „kłęcząc“
zza ukrycia

ROZDZIAŁ 2

ZASADY STRZELANIA Z PISTOLETU W WALCE

Wskazówki ogólne

91. W toku walki strzelec prowadzi ogień z pistoletu samodzielnie.

92. Ogień z pistoletu charakteryzują następujące dane:

Z pistoletu wz. 1933				
Odległość w metrach	Przewyższenie (obniżenie) średniego toru pocisku nad linią celowania w cm przy strzelaniu z pistoletu przystrelanego na 25 m		Promień rozrzutu w cm	
	Średni punkt trafienia znajduje się 12,5 cm nad punktem celowania	Średni punkt trafienia pokrywa się z punktem celowania	100% pocisków (R ₁₀₀)	50% pocisków (R ₅₀)
10	+ 5,4	+0,4	3,5	2,0
15	+ 8,0	+0,5	5,0	3,0
20	+10,4	+0,3	6,5	4,0
25	+12,5	0	7,5	4,5
30	+14,7	-0,3	9,0	6,0
40	+18,7	-1,3	12,0	7,0
50	+21,8	-3,2	16,0	8,0

U w a g a: Dane ze znakiem (+) wskazują przewyższenie toru nad linią celowania, ze znakiem (-) — obniżenie.

Wybór celu i chwili dania strzału

93. Celami strzelania z pistoletu w toku walki są: pojedynczy żołnierz i dowódcy nieprzyjaciela umieszczeni widocznie, zjawiający się niespodziewanie lub poruszający się.

94. Przy wyborze celu należy się kierować jego znaczeniem bojowym i wybierać najbliższy oraz najbardziej wrażliwy na ogień z pistoletu.

95. Dla zapewnienia skuteczności rażenia nieprzyjaciela konieczne jest dać strzał do celu w chwili najbardziej sprzyjającej rażeniu go (gdy cel znajduje się blisko, podnosi się, wychyli się spoza ukrycia itp.) i trafić w jego najbardziej wrażliwą część ciała.

Wybór punktu celowania

96. Punktem celowania jest z zasady część ciała najbardziej wrażliwa na działanie pocisku (brzuch, pierś i głowa). Dla bardziej dokładnego rażenia celu brać pod uwagę jego odległość i wielkość przewyższenia toru pocisku, posługując się tabelą podaną w punkcie 92.

97. Strzelanie do celu poruszającego się w płaszczyźnie strzału prowadzić tak samo, jak do celu nieruchomego.

Jeżeli cel porusza się pod kątem do płaszczyzny strzału, należy wziąć wyprzedzenie w kierunku poruszania się celu, uwzględniając prędkość jego ruchu i czas lotu pocisku: przy strzelaniu na 25 m — 0,1 sek., na 50 m — 0,2 sek.

98. Przy wyborze punktu celowania nie uwzględnia się temperatury powietrza i kierunku wiatru.

Strzelanie w warunkach działania trwałych środków trujących

99. Właściwości strzelania w masce przeciwgazowej:

- 1) pocenie się szybek maski przeciwgazowej przez oddychanie, co powoduje słabą widoczność celu;
- 2) częściowe ograniczenie oddechu.

W celu uniknięcia pocenia się szybek należy zastosować specjalne wkładki niepotniejące. Dla osiągnięcia wprawy, koniecznej do celnego strzelania w masce przeciwgazowej, trzeba regularnie ćwiczyć się w tym sposobie strzelania. Przy strzelaniu w masce przeciwgazowej należy szybkę przed okiem celującym ustawić prostopadle do promienia wzroku.

Strzelanie w warunkach ograniczonej widoczności celu

100. Strzelanie w nocy, podczas mgły i w dymie odbywa się na tych samych zasadach, co i w dzień. Przy strzelaniu w nocy z zastosowaniem sztucznego oświetlenia wymaga się od strzelca dużej wprawy w dawaniu strzału do celu w jak najkrótszym czasie.

Zaopatrywanie w amunicję w walce

101. Zapas naboji nosi się w futerale. Żołnierz obowiązany jest troszczyć się o uzupełnienie naboji i oszczędnie zużywać je w toku walki.

ROZDZIAŁ 3

PRYZYSTRZELIWANIE PISTOLETU

102. Wszystkie pistolety znajdujące się na uzbrojeniu w jednostkach muszą być przystrzelane.

Pistolety przystrzeliwuje się:

- 1) przy przyjmowaniu pistoletów na uzbrojenie do pododdziału;
- 2) po zamianie lub naprawie części, które mogą zmienić celność broni;
- 3) przy ujawnieniu w czasie strzelania nienormalnych odchyłeń pocisków.

W warunkach bojowych każdy dowódca powinien wykorzystać wszystkie możliwości, aby co pewien okres czasu sprawdzić celność pistoletów.

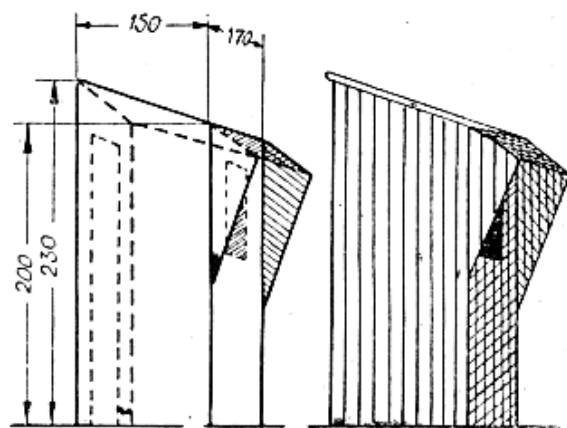
103. Przystrzeliwanie przeprowadza dowódca plutonu lub dowódca kompanii (baterii). Dowódcy, do dowódcy pułku włącznie, obowiązani są śledzić, aby pistolety przystrzeliwano prawidłowo, z zachowaniem przepisów.

104. Przystrzeliwanie pistoletów będących na uzbrojeniu strzelców i pododdziału wykonują specjalnie wybrani przez dowódcę kompanii (baterii) najlepsi strzelcy. Pistolety należące do wyposażenia oficerów i podoficerów przystrzeliwują w miarę możliwości sami posiadacze pistoletów.

105. Przed przystrzeliwaniem pistolet musi być dokładnie przejrany i jeżeli zajdzie potrzeba, naprawiony. Przy przystrzeliwaniu, powinien być obecny

majster (technik) rusznikarski z kompletem celowników pistoletowych i niezbędnymi narzędziami.

106. Przystrzelanie pistoletów przeprowadza się w obecności posiadaczy i ich dowódców, w miarę możliwości przy jasnej pogodzie na strzelnicy zakrytej lub odkrytej. W razie przystrzelania na strzelnicy odkrytej przeprowadzić je z budki (rys. 60) osłaniającej strzelca od słońca i wiatru.

Rys. 60. Budka

107. Przystrzelanie przeprowadza się na odległość 25 m nabojami z jednej fabryki i jednej partii. Strzelanie odbywa się do tarczy o wymiarach $1 \times 0,5$ m z umieszczonym na niej czarnym kołem o średnicy 0,25 m.

108. Punktem celowania jest środek koła. Punkt celowania powinien się znajdować na wysokości głowy strzelającego.

109. W środku czarnego koła tarczy zaznacza się (kredą, kolorowym ołówkiem) położenie punktu kontrolnego.

Pistolet przystrzeluje się dążąc do zgrania średniego punktu trafienia z punktem kontrolnym.

110. Strzelanie należy przeprowadzać stojąc, z wolnej ręki lub z podpórki (darn, worek napełniony trocinami), położonej na jakimkolwiek przedmiocie lub podstawie.

Przy strzelaniu z podpórką kiść ręki z pistoletem powinna pozostać wolną i nie dotykać podpórki.

111. W celu przystrzelania pistoletu przystrzelujący daje 4 strzały z rzędu, celując dokładnie i jednakowo.

112. Po ukończeniu strzelania dowódca ogląda tarczę i według ułożenia się przestrzelin określa skupienie oraz położenie średniego punktu trafienia.

113. Jeżeli wszystkie 4 przestrzeliny lub 3 najbardziej skupione mieszczą się w kole o średnicy 15 cm, a średni punkt trafienia uchylony jest od punktu kontrolnego nie więcej niż o 5 cm, to pistolet ocenia się jako normalnie celny.

Uwaga: Średni punkt trafienia określa się tak samo, jak przy strzelaniu z karabina (Instrukcja strzelania — Karabin wz. 1891/30, karabinki wz. 1938, wz. 1944 i kb. wyb. Zał. nr 5 — Piech. 60/51.

114. Jeżeli przestrzeliny nie mieszczą się w kole o średnicy 15 cm lub jeżeli średni punkt trafienia jest uchylony od punktu kontrolnego ponad 15 cm, to dowódca wraz z majstrem rusznikarskim badają przyczynę dużego rozrzutu i uchylenia średniego punktu trafienia od punktu kontrolnego, po czym w miarę możliwości majster rusznikarski naprawia pistolet na miejscu.

Po naprawie pistoletu należy przystrzelanie powtórzyć. Przy powtórnym niezadowolającym wyniku strzelania pistolet należy odesłać do warsztatu ruszni-

karskiego wraz z metryką przystrzeliwania, na której są oznaczone wyniki pierwszego i drugiego strzelania.

115. Gdy przy przystrzeliwaniu pistoletu skupienie przestrzelin jest zadowalające (przestrzeliny mieszczą się w kole o średnicy 15 cm), a średni punkt trafienia jest uchylony od punktu kontrolnego ponad 5 cm, lecz nie więcej niż o 15 cm, to pistolet przekazuje się majstrowi rusznikarskiemu w celu przesunięcia lub zamiany celownika. Celownik zamienia się na niższy (wyższy), jeżeli średni punkt trafienia jest położony wyżej (niżej) od punktu kontrolnego; celownik przesuwają się w prawo (w lewo), gdy średni punkt trafienia jest położony bardziej w lewo (prawy) od punktu kontrolnego. Droga zamiany i przesuwania celownika oraz ponownego przystrzelania odszukuje się wysokość i położenie osadzenia celownika, przy którym uchYLENIE ŚREDNIEGO PUNKTU TRAFIENIA OD PUNKTU KONTROLNEGO nie będzie przewyższało 5 cm w każdą stronę. Przy przystrzeliwaniu pistoletu zabrania się opłowywania muszki.

Zmieniając położenie muszki i powtarzając przystrzelanie należy znaleźć takie położenie muszki, przy którym uchYLENIE ŚREDNIEGO PUNKTU TRAFIENIA OD PUNKTU KONTROLNEGO wynosiloby w każdym kierunku nie więcej niż 5 cm.

116. Przystrzelanie pistoletu uważa się za zakończone wtedy, gdy skupienie przestrzelin i średni punkt trafienia odpowiadają wymaganiom normalnej celności.

117. Po zakończeniu przystrzelania pistoletu majster rusznikarski umocowuje celownik przez zapunktowanie. Poprzednią ryskę na celowniku zacierają, a zamiast niej wybija się nową. Zabrania się zacierać ryskę na zamku.

118. Wyniki strzelania i datę przystrzelania pistoletu zapisuje się w metryce przystrzeliwania. Prze-

strzeliny zaznacza się kropkami, a średni punkt trafienia — krzyżykiem.

Charakterystyczne niesprawności pistoletu wpływające na jego celność

119. Do charakterystycznych niesprawności pistoletu wpływających na jego celność, należą:

1) muszka zbita lub zgięty wierzchołek muszki — pocisk odchyła się w przeciwną stronę od tej, w którą przesunął się wierzchołek muszki;

2) przewód lufy jest rozkalibrowany, szczególnie u wylotu; zużycie pól w przewodzie lufy, rdza i ryzki w przewodzie lufy, twarde spusty — zwiększają rozrzut pocisków.

Załącznik

DANE LICZBOWE PISTOLETU WZ. 1933

Ciężar bez naboí	854 g
Ciężar z nabojami	940 g
Długość	195 mm
Kaliber lufy	7,62 mm
Długość przewodu lufy	116 mm
Ilość gwintów	4
Długość skoku gwintu	240 mm
Długość linii celowniczej	156 mm
Ciężar naboju	10,2—11,0 g
Ciężar pocisku	5,52 g
Prędkość początkowa pocisku	420 m/sek.